

Jani Kareinen

Lähetysvirrasta toimitettuun puhesisältöön

Opas 7 Oikein -ohjelmasarjan tuottamiseen Novassa

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Medianomi

Elokuvan ja television koulutusohjelma

Opinnäytetyö

13.11.2015

Tekijä Otsikko Sivumäärä Aika	Jani Kareinen Lähetysvirrasta toimitettuun puhesisältöön Opas 7 Oikein -ohjelmasarjan tuottamiseen Novassa 30 sivua + 1 liite 13.11.2015
Tutkinto	Medianomi
Koulutusohjelma	Elokuva ja televisio
Suuntautumisvaihtoehto	Televisio- ja radiotuotanto
Ohjaaja	Radiotyön opettaja Sami Huohvanainen
<p>Tämä opinnäytetyö on toiminnallinen, ja se koostuu radiokanava Novalle tuotetusta oppaasta <i>Opas 7 Oikein -ohjelmasarjan tuottamiseen Novassa</i> sekä kirjallisesta työstä, jossa tutkitaan 2010-luvun radiotuottajan työnkuvaa ja merkitystä radiokanavan toimituksessa.</p> <p>Tutkimuksessa käytetään lähteinä haastatteluita sekä kirjallisia lähteitä. Kirjalliset lähteet käsittelevät radion tuottamista sekä radiokanavien taustoja Suomessa. Haastatteluissa on käytetty Novassa työskenteleviä henkilöitä, minkä lisäksi opinnäytetyö pohjaa tietoja kirjoittajan omiin kokemuksiin ja havaintoihin eri radiokanavilla työskentelystä. Kirjallisessa työssä käytetään laadullista tutkimusmenetelmää. Opinnäytetyön toiminnallinen osuus on jätetty tausta-aineistoksi, sillä se on salattava siinä esiintyvien ammattisalaisuuksien takia. Tähän kirjalliseen osaan on jätetty kuitenkin oppaan kansi, johdanto ja sisällysluettelo.</p> <p>Kirjallinen osa jakautuu selvitykseen radiotuottajan työnkuvasta sekä kaupallisten radioiden asemasta suomalaisella radiokentällä. Tämän jälkeen tutkimuksessa syvennyttään opinnäytteenä tuotetun oppaan tekoprosessiin. Tutkimuksessa pohditaan oppaan tekoprosessin eri vaiheita ja tutkitaan oppaan lopulliseen muotoon saattaneita työvaiheita. Opinnäyte selvittää erikoisohjelmasarjan tuottajan työtehtävät sekä sen, millainen tarve vakitukselle vastaavalle tuottajalle tämän tyyppisessä ohjelmasarjassa on. Toiminnallinen osuus, eli opas, kattaa kaikki mahdolliset ohjelman tuottamiseen liittyvät työvaiheet.</p> <p>Tutkimustuloksista näkyy, että tuottajan rooli radiokanavan toimituksessa on laajentunut. Tutkimustulosten pohjalta on perusteltua pohtia tuottajan tarvetta ja työtehtäviä ohjelman tuotantoprosessissa uudestaan.</p> <p>Opinnäytetyöstä on hyötyä radiotoimituksille, joissa pohditaan työntekijöiden rooleja sekä käytettävissä olevien resurssien maksimoimista. Tutkimuksen kautta voi tutustua Novassa tapahtuneeseen linjamuutokseen ja nähdä, minkälaisia asioita on otettava huomioon ison sisältömuutoksen loppuunsaattamisessa. Tutkimus voi olla hyödyllinen myös niille, jotka pohtivat tulevaisuutta radioalan työntekijänä ja haluavat selkeyttää kuvaa siitä, minkälaisia työntekijöitä ala tällä hetkellä vaatii.</p>	
Avainsanat	radio, Nova, tuottaja, tuottaminen, kaupallinen radio, opas

Author Title Number of Pages Date	Jani Kareinen From Music Radio to Block Programming - <i>Guide to Produce the 7 Oikein Programme at Nova</i> 30 pages + 1 appendix 13 th November 2015
Degree	Bachelor of Arts
Degree Programme	Film and Television
Specialisation option	Television and Radio Production
Supervisor	Sami Huohvanainen, Senior Lecturer
<p>This final project consists of a guidebook, <i>Guide to Produce the 7 Oikein programme at Nova</i>, produced for the Finnish radio station Nova and of a survey on radio producer's job description in a 2010s radio environment.</p> <p>The survey is based on interviews with radio professionals and academic sources in the field of radio. The interviewees are employees of Nova, and the author also reflects on his background and experiences from different radio stations. The research method is qualitative. The main research question is what kind of tasks today's radio producer's job includes, and what the need for an executive producer at Nova for this programme is.</p> <p>This survey includes only the cover, introduction and the table of contents of the guidebook, as the appendix was declared confidential and placed in the background material due to the business secrets it includes.</p> <p>The project report explains the basic tasks of a traditional radio producer and gives an overview of the short history of the Finnish commercial radio. The report dives deep into the process of writing a guidebook for a specific radio programme, and examines the different stages of composing an overall guide for producing the show. The report specifies the different tasks of a radio producer and examines the need for an executive producer for this type of a specific radio show.</p> <p>The survey indicates that the job description of a radio producer is much wider than what it traditionally used to be. The results suggest that the need and the tasks of an executive producer should be re-evaluated.</p> <p>This survey is useful for radio stations that need to define the tasks of their employees. Through this survey, the reader gets an overall picture of the rebranding of Nova and what types of action finalizing such change requires. This dissertation is useful also for those, who are aiming to find employment in the radio industry and want to know what types of professionals the field needs.</p>	
Keywords	radio, producing, commercial radio, Nova, guidebook

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Opinnäytteen taustaa	2
2.1	Oma taustani	2
2.2	Kaupallisen radiotoiminnan lyhyt historia Novan näkökulmasta	4
2.3	Erikoisohjelmat Novassa	7
3	Lähtökohdat ohjelmasarjan tuottamiseen	8
3.1	Perinteisen radiotuottajan tehtävät	8
3.2	Sosiaalisen median rooli radiotyössä	10
3.3	Novan 7 Oikein -ohjelmasarja	11
3.3.1	Ohjelmasarjan ensiaskeleet	13
3.3.2	Ohjelmasarjan tuotannon heikkoudet	15
4	Prosessikuvaus	16
4.1	Oppaan tausta ja tavoitteet	16
4.2	Oppaan suunnittelu	18
4.3	Oppaan toteutus	20
4.4	Prosessin arviointi	24
5	Pohdintaa	26
5.1	Novan 7 Oikein -ohjelman tulevaisuus	26
5.2	Tuottajan tulevaisuus suomalaisella radiokentällä	30
	Lähteet	31

Liitteet

Liite 1. Opas 7 Oikein -ohjelmasarjan tuottamiseen Novassa (kansi, johdanto ja sisällys)

1 Johdanto

Useissa radiotoimituksissa tuottajan työtä voidaan pitää katoavana voimavarana, kun yhä useammat toimittajat ovat suoraan oman ohjelmansa tuottajia. Radiosisältö on usealla kaupallisella kanavalla entistä kevyempää, joten tarvetta ohjelmien erillisille tuottajille ei välttämättä ole. Opinnäytetyössäni haluan tutkia nykyajan radiotuottajan työtä ja sitä, mitä kaikkea siinä tulee ottaa huomioon. Tutkimus selvittää, miten radiotuottajan toimenkuva on muuttunut sen perinteisestä määritelmästä.

Opinnäytetyöni on toiminnallinen ja koostuu kahdesta osasta: toiminnallisesta osasta ja tästä kirjallisesta osasta. Toiminnallisen osan tein yhteistyössä valtakunnallisen radiokanavan Novan kanssa. Se on Novalle tuotettu opas *7 Oikein* -ohjelmasarjan tuottamiseen. Ohjeistus kattaa kaiken aina ohjelman sisällöllisestä suunnittelusta tekniseen FM-tuottamiseen sekä sosiaalisen median päivittämiseen. Opinnäytetyön toiminnallinen osuus jätettiin tausta-aineistoksi, sillä se on salattava siinä esiintyvien ammatilaisuuksien takia. Tähän kirjalliseen osaan on jätetty kuitenkin oppaan kansi, johdanto ja sisällysluettelo.

Kirjallinen osa analysoi tuotannon heikkouksia ja vahvuuksia sekä pohtii sitä, miten ohjelmasarjaa voidaan kehittää tuottajan näkökulmasta. Kirjallinen työni vastaa kysymykseen siitä, millaista radiotuottajaa nykyajan radiotoimitus tarvitsee ja mistä sen työtehtävät koostuvat. Se tutkii sitä, mitä monimediaisen ”alustan” – ei pelkän radiokanavan – ohjelmasarjan mahdolliselta tuottajalta vaaditaan. Tutkimus selvittää vastaavan tuottajan tarpeen Novan *7 Oikein* -ohjelmasarjassa.

Valtakunnalliset kaupalliset radiokanavat ovat nykyään entistä tarkemmin määriteltyjä formaattiradioita. Formaatti määrittelee lähetyksen muodon ja esitystavan ja on suunnattu tietyille kohderyhmälle. Enää ei ole niinkään erillisiä radio-ohjelmia, vaan ohjelmavirtaa. Ohjelmavirrassa kanavan yleistunnelma ja soittolista (eli ennakkoon määritelty musiikkilista, jossa kappaleet ovat tarkkaan valittuja ja noudattavat tiettyä toistotiheyttä) pysyvät samana, vain juontajat vaihtuvat erilaisissa ohjelmalohkoissaan.

Radio Novassa tehtiin keväällä 2015 rohkea muutos pois päin nykyaikaisesta ohjelma-
virtaradiosta, mikä tekee opinnäytetyöstäni erittäin mielenkiintoisen. Se käsittelee tuottajan tehtäviä muuttuneessa radioympäristössä. Juuri, kun radion ohjelmavirran teke-

minen on tehty niin kepeäksi, ettei tuottajia useilla kanavilla enää tarvita, Nova otti askeleen toiseen suuntaan.

Joka päivä klo 14–16 lähetettävän 7 Oikein -ohjelmasarjan aloittaminen oli yksi Novan suurimmista muutoksista kanavamutosta tehtäessä. Se on vahvasti puheeseen perustuva keskusteluohjelma, jossa juontaja ei niinkään juonna vaan haastattelee ja toimittaa tarinoita. Tullessani työharjoitteluun Novalle ohjelmaa oli tehty vajaat kolme kuukautta. Tänä aikana se oli saanut jo omaa muotoansa ja tietynlaisia toimintatapoja sen tuottamiseen, mutta tuotannon eri tehtävät oli ripoteltu monelle eri tekijälle. Kirjavan freelance-pohjalta toimivan toimittajajoukon ja useiden kanavan puolesta ohjelman parissa työskentelevien työntekijöiden joukkoon hypänneenä itselleni tuli pian selväksi, että ohjelmalla on tarve selkeälle tuottajalle. Työharjoitteluni sivutuotteena rupesin vetämään ohjelman tuotannon lankoja yhteen ja päätin tehdä opinnäytteeksi oppaan ohjelman tuottamiseen.

Opinnäytteeni aineisto koostuu omista kokemuksistani ja havainnoistani, ammattilaisten haastatteluista sekä alan ammattikirjallisuudesta ja verkkolähteistä. Opinnäytteen alkuosassa käsittelen lyhyesti omaa taustani sekä selitän kaupallisen radion historiaa Novan näkökulmasta. Selitän perinteisen radiotuottajan toimenkuvaa tämän jälkeen luvussa 3.1, ennen syventymistä Novan 7 Oikein -ohjelman tuottamiseen.

Oppaan tarkoitus on selittää ja kuvata Novan 7 Oikein -ohjelman tuottajan tehtävät mahdollisimman kattavasti. Tarvittaessa opasta voitaisiin soveltaa myös muille kanaville, mutta opinnäytteen myötä tulee myös esille se, miten erilaisia tehtäviä tuottajalle voidaan eri kanavilla asettaa. Oppaan teon prosessikuvauksen jälkeen pyrin soveltamaan oppaan tekemisestä opittua tietoa osaksi koko suomalaista radioalaa.

2 Opinnäytteen taustaa

2.1 Oma taustani

Olen syntynyt 1990-luvulla, eli esimerkiksi Radio Novan syntyäikoihin en ole vielä kunnolla edes ymmärtänyt ympärilläni soivaa äänimaailmaa. Vuonna 2006, kun uusia toimilupia jaettiin, olin vasta yläasteikäinen. Olen siis kasvanut ympäristössä, jossa kilpai-

lu monen kanavan kesken, uusi teknologia ja maailman nopeatempoisuus on ollut aina läsnä.

Muistikuvia radiosta minulla on kuitenkin jo nuoresta lähtien, ja radio on jollain tapaa ollut aina osa perheeni elämää. Ensimmäiset muistot tulevat mieleen siitä, kun 7-vuotiaana isäni voitti Kiss FM:n kilpailusta ison kasan suklaata. Radio Novaa olen innonnut koko pienen ikäni, koska vanhempieni mielestä esimerkiksi kanavan liikenneohjelmaa on ollut pakko kuunnella kesäloman automaatoilla. Itselläni on ollut siis jo nuorena vahva mielipide siitä, miltä radion pitäisi mielestäni kuulostaa.

Metropoliaan pääsin opiskelemaan televisio- ja radiotuotantoa suoraan lukiosta valmistuttuani, ja olen ollut useiden eri vuosikurssin opiskelijoihin verrattuna nuori tekijä. Ennen Metropoliaan pääsyä minulla ei ollut radiosta lainkaan työkokemusta.

Toisena opiskeluvuoteni, samaan aikaan kun toimin Kaupunkiradio 2014 -projektissa musiikkipäällikkönä, aloitin työharjoittelun juuri lanseeratulla Loop-radiokanavalla. Vuonna 2013 perustettu Loop on edelläkävijöille ja sosiaalisen median suurkuluttajille suunnattu kanava. Puolen vuoden työharjoitteluajana toimin suoraan kanavan tuottajan Jekku Berglundin alaisena ja avustajana. Erikoista Berglundin työssä on se, että hänen tittelinsä kanavalla ei ole tuottaja, vaan Social Media & Content Manager. Kanavan ohjelmapäällikön Kristiina Komulaisen (Nelonen Media 2013) mukaan kanava palkkasi perinteisen radiotuottajan sijaan some-managerin, joka on kanavan kasvoihin missä juontajatkin. Puolen vuoden aikana pääsin siis näkemään uudenlaisen, uudenajan sukupolville suunnatun kanavan tuottamista ja sitä, miten se lähtökohtaisesti eroaa perinteisestä FM-radion tuottamisesta. Työharjoittelun jälkeen toimin Berglundin sijaisena hänen kesälomansa ajan.

Kesällä 2014 työskentelin myös Suviradio-nimisen kesänettiradion musiikkipäällikkönä. Pääkaupunkiseudun seurakuntien rahoittama, rippikouluikäisille tehty radiokanava koostui kesäisestä musiikista sekä etukäteen toimitetuista radiosisällöistä, joiden tuottamista seurasin tiiviisti yhdessä kanavan tuottajan kanssa.

Syksyllä 2014 lähdin opiskelijavaihtoon Isoon-Britanniaan Chesterin yliopistoon, jossa syvensin radiotuotannon tietotaitoani. Vuoden mittaisella kurssilla vastasin yhdessä opiskelijatuottajaryhmän kanssa viikoittaisen The Cat Radio -kanavan keskusteluohjelman *The BROR* tuotannosta. Kouluvuoden aikana opin lisää siitä, mitä kaikkea tuot-

tajan vastuulle voidaan radiota tehdessä laittaa ja miten ikäviin tilanteisiin tuottajan työssä voi joutua.

Vaihtovuoteni päätteeksi vietin vielä viikon osavaltakunnallisella englantilaisella hittiradiokanava The Hitsillä, jossa pääsin aitiopaikalta vertailemaan sitä, miten hittiradiokanavan tuottaminen voi erota toimituksesta ja maasta riippuen. Vaikka molemmilla kanavilla on sama tavoite, kohderyhmä ja lähestulkoon brändikin, niin siinä missä Loop panostaa sosiaaliseen mediaan, uskoo The Hits edelleen vahvaan FM-panostukseen.

Kesällä 2015 olen ollut operatiivisen tuottajan roolissa työharjoittelijana Novassa. Osa-
na harjoitteluani olen työskennellyt Novan 7 Oikein -ohjelmasarjan parissa sekä ollut tuottamassa Heikki Harman *Pop eilen - toissapäivänä* -ohjelmaa. Opinnäytetyöprosessin aikana olen aloittanut uudet työtehtäväni osavaltakunnallisella Jouluradio-kanavalla musiikkipäällikkönä.

2.2 Kaupallisen radiotoiminnan lyhyt historia Novan näkökulmasta

Nova on yksi Suomen suurimmista valtakunnallisista radiokanavista, ja se tavoittaa yli miljoona kuulijaa joka viikko. Kanava tavoittelee yli 35-vuotiaita kuulijoita ja uskoo vahvuutensa olevan sisällön sekä musiikin runsaus ja monipuolisuus. Kanava uskoo vahvasti tarinallisuuteen ja väkeviin sisältöihin. (RadioMedia 2015a.)

Ymmärtääkseen kanavan uudistumiseen johtaneet tekijät on perusteltua käydä lyhyesti läpi Radio Novan historiaa.

Vuonna 1997 aloittaneen Radio Novan nimen keksi Risto Pohjanpalo. Alun perin kanavalle tarjottiin mainostoimiston puolesta nimeksi Radio Soi, mutta se ei taipunut toimittajien suuhun sopivasti. Novan nimi tuli lopulta siitä, että radiotaivaalle ”syntyi uusi tähti”. Aloittaessaan kanava oli maan ainoa valtakunnallinen kaupallinen radiokanava. (Kempainen 2015, 318.)

Radio Nova aloitti lähetyksensä Suomen Uutisradion toimiluvalla toukokuussa 1997. Kello 15.00 alkanut lähetys oli uutislähetys, jonka jälkeen kanavalla soi Unto Monosen tango Satumaa. Alussa kanavaa luonnehdittiin musiikkivetoiseksi uutisradioksi sekä ohjelmavirtaradioksi, jolla on enemmän uutislähetyksiä kuin kenelläkään muulla. Noin kuukausi kanavan alkamisen jälkeen vakiintui käytäntö, jossa pääuutislähetykset tulivat

kello 9, 12 ja 16 – muuten uutisia tuli kahdesti radion kuunnelluimpina tunteina ja muutoin tasatunnein ympärivuorokautisesti. (Kemppainen 2015, 318–319.)

Radio Nova muodostui nopeasti Suomen kuunnelluimmaksi radioksi 25–44-vuotiaiden kohderyhmässään, mutta kanava ei kuitenkaan horjuttanut Yleisradion Radio Suomen kuulijalukuja. Radio Novaa tutkineen Marko Ala-Fossin mukaan tuon aikaista Novaa voidaan luonnehtia junttinuorison urbaaniksi hittiradioksi. Sen lisäksi se oli kuulijoiden mukaan maan paras viihdekanava. (Kemppainen 2015, 320.)

Vuoden 2006 lopussa päättyneiden toimilupien jälkeen Sanoma Osakeyhtiö halusi haastaa Novan, jolla oli edelleen ainoa toimilupa suurtehotajuudella lähetettävä radiolähetykseen. Sanoman hakuperusteissa ollut kanava oli kuitenkin samanlainen kuin Novan silloinen kanava, joten liikenne- ja viestintäministeriö antoi sen sijaan Sanomille kaksi osavaltakunnallista toimilupaa. Nova jatkoi edelleen ainoana valtakunnallisena kaupallisena radiokanavana. (Kemppainen 2015, 360-361.)

Keväällä 2012 Novan kanssa kilpailleeseen Sanoma Media Finlandiin kuuluva Nelonen Media nousi kaupallisten radioiden markkinäkärkeen, kun se osti Suomen kolmanneksi suurimman radiokanavan SuomiPOP:n sekä kahdeksanneksi suurimman Groove FM -kanavan osana Metroradio Finlandin osakekannan ostamista. Tämän jälkeen Nelosen radiokanavien kuuntelijaosuus nousi 28 prosenttiin, joka oli yhtä suuri kuin Radio Novan. (Kemppainen 2015, 371-372.)

Taulukko 1. Radio Novan kuuntelijaosuus suhteessa muiden yksityisten radiokanavien kokonaiskuuntelu-aikaan (Kemppainen 2015, 387)

	1992	1998	2001	2003	2012	2013
Radio Nova		15 %	14 %	14 %	9 %	8 %
Muut yksityiset	27 %	24 %	30 %	37 %	37 %	41 %

Vuonna 2014 Suomen suurimmaksi radiokanavaksi nousi nimensä kirjoitusasun muuttanut Radio Suomipop, jonka jalkoihin pitkään kuunnelluimpana ollut Nova jäi (Kemp-

painen 2015, 376). Vielä vuoden 2013 huhtikuussa Nova oli Suomen kuunnelluin kanava ja sen ohjelmakartan jokainen ohjelma oli tutkimuksen mukaan ajankohtansa kuunnelluin ohjelma (Radio Nova 2013). Radio Novan rooli suurimpana radiokanavana kuitenkin tasoittui sitä mukaa kun uusia radiokanavia syntyi.

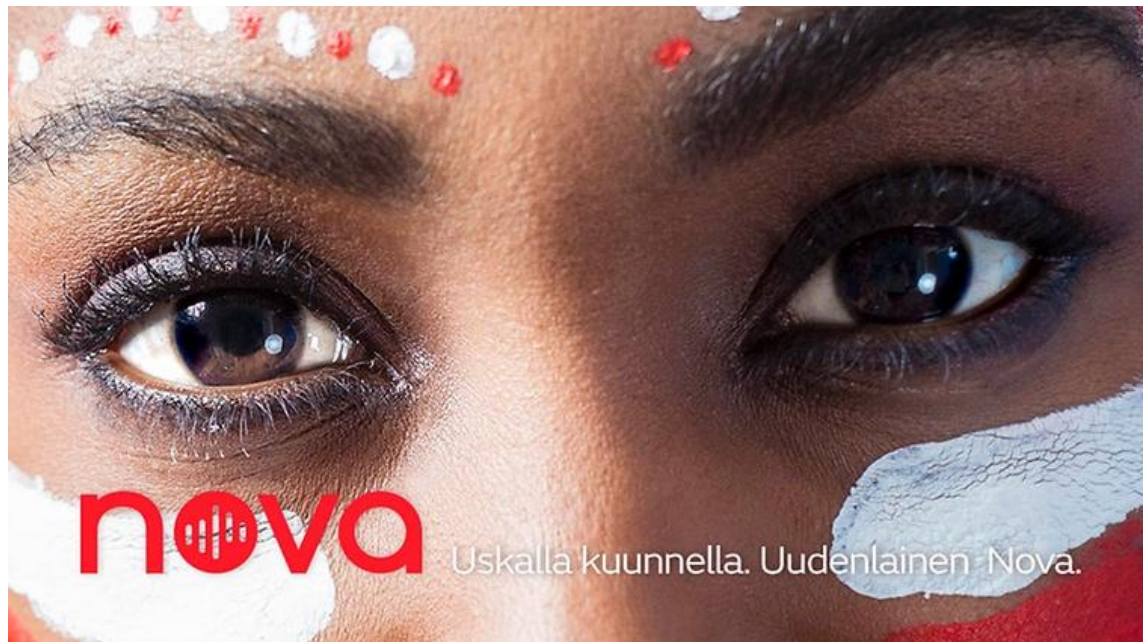
Keväällä 2015 Radio Nova teki historiansa suurimman ja merkittävimmän muutoksen. Kanavan nimestä pudotettiin radio-sana pois, sillä Novan brändin toivotaan ymmärrettävän monimediallisena alustana, jota kuulija voi käyttää muutenkin kuin perinteisen radiovastaanottimen välityksellä. (MTV Spotti 2015.)

Muutoksessa otettiin askel pois päin perinteisestä ohjelmavirrasta, siis siitä, johon kaupallisten radioiden menestys alun perin perustui. Uudistuksella haluttiin alkaa panostaa ohjelmiin ja vähentää perinteistä tutkittujen soittolistojen merkitystä. Kanavalla vähennettiin aiemmin hallitsevassa roolissa olleen lähetysvirran määrää ja alettiin keskittyä luomaan uudenlaisia, monimediallisia ohjelmakokonaisuuksia. FM-taajuuksien ohessa ohjelmia ja tarinoita ryhdyttiin jakamaan verkossa, sosiaalisessa mediassa ja erilaisissa tapahtumissa. (Radio Nova 2015b.)

Uskomme tarinoiden voimaan ja haluamme kertoa niitä yleisöllemme kaikissa jakelukanavissamme. Monimediallisista tarinoista ja ohjelmista voi nauttia silloin, kun itselle parhaiten sopii. Tv-tarjonnasta tuttu käyttäjäystävällisyys koskee nyt ja jatkossa myös radiota. (Radio Nova, 2015b.)

Uudistuksen taustalla oli ajatus siitä, että kuuntelijat voitetaan takaisin Novan puolelle tekemällä sielukkaampaa ja merkityksellisempää sisältöä. Kuulijoiden uskotaan siirtyvän yhä enemmän verkkoon, joten Novassa ajateltiin, ettei ohjelmavirran keveys jaksa pitää kuulijoita enää kiinni kanavan kuuntelussa. (Radio Nova, 2015b.)

Mielestäni tätä vahvaa vetoa voidaan pitää vastaiskuna vain musiikkiin perustuvien suoratoistopalveluiden yleistymiselle. Lisäksi muutos voidaan tulkita kanavasta kuulijaluvuissa ohi menneen Radio Suomipopin sisällön kevyeksi kutsumisena. Suomipop on tullut suosituksi erityisesti kanavan aamujuontaja Jaajo Linnonmaan toimesta, ja aamuohjelma Aamulypsyn puheenaiheet ovat usein varsin kevyitä keskittyen esimerkiksi seksiin ja muuhun mielipiteitä jakavaan huumoriin.

Kuvio 1. Uudenlainen Nova panosti mainostuksessaan muutosta ja toi esille uudistuneen logon. Nimestä pudotettu radio tuodaan esille o-kirjaimen keskellä olevissa ääniaaltoja kuvaavissa viivoissa. (MTV Spotti 2015.)

Suurimpana muutoksena Novan ohjelmakartassa alkoi jokapäiväinen *7 Oikein* -ohjelmasarja, jota toimittaa viikon jokaisena päivänä eri toimittaja. Ohjelma tukeutuu vahvasti toimitettuun puheisisältöön ja kaksituntisen radio-ohjelman pääosassa ovatkin tarinat, eivätkä niinkään hittimusiikki tai esimerkiksi Novassa tuttu liikennetiedottaminen.

2.3 Erikoisohjelmat Novassa

Radio Nova aloitti vuonna 1999 *Nova liikenteessä* -ohjelman, jota toimitettiin viikonloppuisin samaan aikaan, kun autoilla ympäri Suomea ajavat ihmiset istuivat meno- ja paluuliikenteissä. Novalle muodostui rooli tärkeänä liikennetiedottajana, ja kuulijat soittivat studionumeroon näkemistään onnettomuuksista tai muutoksista Suomen teillä. (MTV 2013.)

Varsinaisia erikoisohjelmia ei ole kuitenkaan ikinä ollut Novan ohjelmakartassa, vaan lähetys on ollut niin sanottua ohjelmavirtaa, jossa musiikki on musiikkipäälliköiden valitsemaa ja juontaja keskittyy vain tuomaan omaa, kanavan brändiin sopivaa toimittamista kappaleiden ja mainosten väliin. Liikenneohjelma voidaan mielestäni katsoa sisällöl-

tään hieman poikkeavaksi Novan muusta ohjelmistosta, mutta se perustuu silti samoihin lähetysvirtaradion periaatteisiin.

Keväällä 2015 Novassa alkoi ensimmäistä kertaa toimitettuja erikoisohjelmia, kun Novan kanavauudistus tehtiin. Opinnäytetyössäni käsittelemäni 7 Oikein -ohjelmasarjan lisäksi 22. päivä helmikuuta Novan sunnuntaiaamuissa alkoi Samuli Väänäsen toimitama *Retro*-ohjelma, jossa soi menneiden vuosikymmenten pop- ja rock-musiikkia. 7 Oikein -ohjelmasarjaa käsittelem tarkemmin opinnäytetyöni seuraavassa kappaleessa.

Viimeisimpänä Novassa alkanut erikoisohjelma on Heikki Harman toimittama *Pop eilen – toissapäivänä* erikoismusiikkiohjelma, joka lakkautettiin Yle Suomesta joulukuussa 2014. Ohjelma otettiin Novassa hyvin vastaan ja Helsingin Sanomien kriitikko Sampsa Oinaalan (2015) mukaan ohjelma on merkittävä askel pois päin lähetysvirta-ajattelusta. Hänen mukaansa ohjelma vahvistaa aikuisväestölle suunnatuilla kaupallisilla kanavilla nähtävissä olevaa ohutta trendiä tasokkaisiin musiikkilähetyksiin ja erikoisohjelmiin panostamisessa. Myös kuulijat ottivat ohjelman avosylin vastaan (Radio Nova, 2015a), ja ensimmäisen lähetyksen aikana studio täyttyi erityisohjelmaa ylistävistä viesteistä ja sosiaalisessa mediassa kiiteltiin ohjelman alkamista.

3 Lähtökohdat ohjelmasarjan tuottamiseen

3.1 Perinteisen radiotuottajan tehtävät

Peter Stewartin (2010, 13-14) mukaan tuottajan työ on auttaa kaikin mahdollisin tavoin toimittajaa saamaan hänen radio-ohjelmansa toimitettua. Useimmissa tapauksissa tuottaja on toimittajan esimies, mutta joskus toimittaja voi olla myös tuottajan esimies. Rick Kaempferin ja John Swansonin (2004, 6-7) mukaan radiotuottaja on taas juontajan alainen, koko radiotoimituksen hierarkian alin työntekijä.

Tuottajan rooli riippuu organisaatiosta. Nykyaikaisista kevyistä lähetysvirtaradion organisaatioista löytyy esimerkiksi toimittajia ja tuottajia, jotka ovat toimituksen hierarkiassa toistensa kanssa samanarvoisia ja jotka vastaavat yhdessä yhteiselle esimiehelle.

Tuottajan työtehtävät koostuvat ohjelman ennakkosuunnittelusta ja ennakkotuotannosta, ohjelman aikana suoritettavista tehtävistä sekä ohjelman jälkeen tehtävistä töistä. Perinteisesti tuottaja osallistuu ohjelman suunnittelukokouksiin joko ylempien esimiestensä kanssa tai pitää niitä toimittaja-juontajien kanssa. Tuottajan ennakkosuunnittelu-tehtäviin voi kuulua vieraiden varaamista radio-ohjelmaan, taustatoimittamista, sosiaalisen median päivittämistä ja esimerkiksi erityiskappaleiden hankkimista. (Stewart 2010, 13-14.)

Ohjelman aikana tuottaja voi olla studiossa esimerkiksi ajamassa lähetystä, mikäli juontaja(t) ei(vät) itse siihen työssään kykene. Tuottaja ottaa vastaan mahdolliset saapuvat vieraat, huolehtii lähetysten aikana studioon tulevista puheluista tai lähetetyistä viesteistä ja pitää huolen siitä, että kaikki sujuu kuin on suunniteltu. Ohjelman jälkeen tuottaja saattaa ottaa ohjelman tai otteita siitä talteen, ladata ne verkkosivuille jälkikuunte-
lua varten, antaa palautetta toimittajille, ottaa vastaan palautetta kuulijoilta tai ohjelma-
johtolta sekä esimerkiksi huolehtia erikoismusiikin tekijänoikeusraportoinnista. (Stewart 2010, 13-14.)

Tuottaja on usein radio-ohjelmatuotannon näkymättömin työntekijä, eikä hänellä useimmiten ole mitään suhdetta radiokuuntelijoihin. Jos ohjelmassa kaikki sujuu hyvin, voi tuottaja työskennellä rauhassa ja kunnia onnistuneesta työstä kohdistuu usein toimittajiin, mutta jos ohjelmassa jokin menee pieleen, on tuottaja usein se, joka saa ensimmäisenä syyt niskoillensa. (Stewart 2010, 14.)

Valerie Geller (2011, 150) painottaa, että tuottajaksi ei sovi henkilö, joka haluaa olla radiotaajuudella äänessä, sillä tuottaminen on enemmän ohjaamista kuin näyttelemistä. Gellerin mukaan tuottajan ja toimittajan toimiva suhde on tärkeä. Hänen mukaansa on helpompaa löytää parisuhteeseen sopiva puoliso kuin juontajalle oikea tuottaja. Hänen mukaansa tuottajan ja toimittajan on tultava hyvin toimeen, sillä he työskentelevät niin paljon yhdessä.

Nykyaikana tuottaja vastaa vahvasti myös ohjelman markkinoinnista, mikäli hänen tehtäväkseen on laskettu myös sosiaalisen median kanavien päivittäminen. Sosiaaliset mediat kuten Facebook, Twitter ja Instagram ovat tänä päivänä tärkeimpiä viestinnän välineitä ohjelman ja sen kuulijoiden välillä.

Hyvä tuottaja osaa laittaa oman egonsa mahdollisesti ison egon omaavan radiojuontajan parissa sivuun. Tuottajalta vaaditaan kylmähermoisuutta, sillä yllättäviä tilanteita voi tulla nopeasti eteen. Tuottajan on hallittava työskentelyyn tarvittavat työkalut ja niiden toimintaperiaatteet. (Stewart 2010, 13-14.)

3.2 Sosiaalisen median rooli radiotyössä

Sosiaalinen media on nykyään olennainen osa radiotyötä, ja toimittajat jakavat radiolähetysinsä liittyvää sisältöä omissa sekä radiokanavien omissa sosiaalisen median kanavissa. Radiotyössä käytetyimmät sosiaalisen median kanavat ovat Facebook, Twitter ja Instagram. Kaikilla suurilla radiokanavilla on virallinen tili näillä kolmella sosiaalisen median alustalla. Sosiaalisen median käsitettä on usein yritetty määritellä, mutta sen monimuotoisuuden takia se on vaikeaa. Harto Pöngän (2014b, 34) mukaan sosiaalisen median käsitettä pidetään joskus jopa turhana, koska kaikki nettisivut sisältävät nykyään sosiaalisen median elementtejä.

Sosiaalinen media on ennen muuta keskustelua, verkostoitumista ja omaehtoista yhteisöllisyyttä. Sosiaalisen median palvelut tarjoavat keskustelu- ja sisällöntuotantokanavan esimerkiksi yksityishenkilöille, yrityksille ja yhteiskunnallisille toimijoille. Sosiaalinen media tarjoaa mahdollisuuden omannäköisen verkkoidentiteetin tai -imagon luomiseen ja laajan näkyvyyden saamiseen niin yksittäisille käyttäjille kuin organisaatioillekin. (Pönkä 2014a.)

Yhdestä näkökulmasta sosiaalinen media on tietynlainen toiminto, eli teknologiaa tai sovellus, kun taas toisesta näkökulmasta se on tekemisen tapa tai olosuhde, viestinnän taso eli tietynlaista toimintaa.

Viestintänä sosiaalinen media -ilmiö on vuorovaikutukselle avoin prosessi, jossa luonnollinen viestijä julkaisee intentionaalisesti internetin välityksellä kohdentamattomalle ja dynaamiselle yleisölle merkitykseltään tulkittavissa olevia sisältöjä, joiden kautta hän edustaa ja ilmaisee itseään. (Peitso, luento 17.9.2015.)

Erkka Peitson mukaan määritelmä tarkoittaa sitä, että sosiaalisessa mediassa kaikki kolme viestinnän keskeisintä muotoa korostuu: viestinnän teknologiasidonnaisuus, viestinnän henkilökohtaisuus ja viestinnän saavutettavuus. Määritelmässä radiotyön kannalta mielenkiintoista on se, että sosiaalisen median henkilökohtaisuus liittyy siihen

vahvasti viestijän ja viestinnän inhimillisyyden sekä ilmaisun henkilökohtaisuuden. Saavutettavuus tulee esille saatuina viesteinä, eli suorana palautteena, sekä epäsuorana palautteena, eli yleisön havainnoimisessa. Teoriassa radiotoimittaja voi olla tavoitettavana minä vuorokaudenaikana tahansa, ei pelkästään radio-ohjelmansa aikana. Mielestäni radiotyössä sosiaalinen media on korvannut puhelut studioon sekä kirjeiden tai postikorttien lähettämisen. Sosiaalisen median avulla kuulija voi olla suorassa yhteydessä toimittajan kanssa hänelle sopivan kanavan ja laitteen avulla ja mihin aikaan tahansa. Kuuntelijoiden vuorovaikutusmahdollisuudet ovat siis lisääntyneet huomattavasti.

Sosiaalista mediaa on hyödynnetty vahvasti esimerkiksi Nelonen Median radiokanavilla, erityisesti radiokanava Loopilla. Kanava voitti Radiogaalassa parhaan radiokanavan palkinnon 2015, ja perusteluissa sanotaan ”Jonkun pitää keksiä fillari, jotta muut voivat ajaa sillä”. Perustelu kuvastaa loistavasti sitä muutosta, jossa jokaisen radiokanavan tulisi olla mukana. Omassa kohderyhmässään Loop on päässyt aloittamisensa jälkeen kunnioitettaviin lukuihin sekä kuulijoissa että sosiaalisen median seuraajissa. Tämä on saavutettu vahvalla ja oivaltavalla sosiaalisen median sisällöllä, jota tehdään kohderyhmän näköisellä tavalla. (Radiomedia 2015b.) Kanavan toimittajat tuovat näyttävästi esille sekä kanavaan että henkilökohtaiseen elämäänsä liittyviä mielenkiintoisia ilmiöitä ja tekevät kanavan ja kuuntelijan suhteesta henkilökohtaisen persoonavetoisilla päivityksillä. Julkaisulla saavutetaan iso joukko kuulijoita pyytämällä seuraajia jakamaan sekä kommentoimaan sisältöjä.

Useat kaupallisen radion mainoskampanjat on sidottu vahvasti sosiaaliseen mediaan. Novan (kuulijaluvuissa) suurimmalla kilpailijalla Radio Suomipopilla hyödynnetään nyt kaikkea Loopilta opittua, ja se näkyy esimerkiksi Instagram-seuraajissa – Suomipopilla on opinnäytteen kirjoitushetkellä noin 70 000 Instagram-seuraajaa enemmän kuin Novalla. (Instagram 2015ab.)

3.3 Novan 7 Oikein -ohjelmasarja

Helmikuun 16. päivä 2015 Nova aloitti ”vallitsevan kaupallisen radion perusfilosofian” haastamisen uudella ohjelmakartallaan. Osana uudistusta Novassa alkoi 7 Oikein -ohjelmasarja (alkuun nimellä *Seitsemän oikein*, myöhemmin *7 oikein* ja nyt *7 Oikein*).

Taulukko 2. 7 Oikein -ohjelman alkuperäinen ohjelmakartta. Nova on tilannut ohjelmat tekijöiltä tuotantokausittain, ja puolen vuoden välein ohjelmakarttaa ja tekijäkaartia miettään aina uudestaan. (Aaltonen, haastattelu 11.8.2015.)

	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai
Toimittaja	Tuomas Enbuske	Marco Bjurström	Antero Mertaranta	Rita Strömmer
Ohjelman nimi	Enbuske 360°	Tehtävä Telluksella	Vihdoinkin jotain muuta kuin urheilua	Kaiken maailman tarinoita
Muuta	Ohjelmaosio myös Huomenta Suomi -ohjelmassa arkiaamuisin tiistaista torstaihin	Haastateltavana <i>Speakers Forum</i> -puhujia, erikoiskappaleet osana tarinoita		

	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai	
Toimittaja	Katja Ståhl	Jarkko Luoma	Ivan Puopolo	
Ohjelman nimi	Riskirajoilla	Elämäni Soundtrack	Tieteen viihdemies, viihteen tiedemies	
Muuta		Tunnetun henkilön elämän tärkeimmät kappaleet ohjelman pääosassa	Haastatteluisia professoreita ja tutkijoita, ei välttämättä pelkää yksin haastateltava.	

7 Oikein on Novassa kuultava kaksituntinen puheohjelma, jota toimittaa joka päivä eri toimittaja. Ohjelmassa on usein vain yksi haastateltava koko kaksituntisen ajan. Pääosassa ohjelmassa on toimittajan ja haastateltavan välinen suhde ja siitä syntyvät tarinat. Ohjelman kappalevalinnoissa pyritään painottamaan musiikin roolia tarinoiden ja tunnelmien välittäjänä.

Ohjelma pyörii yllä olevan ohjelmakartan mukaisesti maanantaista sunnuntaihin aina klo 14:n ja 16:n välillä. Se alkaa uutislähetyksellä klo 14 ja sisältää toisen uutislähetysten klo 15. Mainoksia ohjelmassa on saman verran kuin muissakin Novan ohjelmissa, 3–4 katkoa tunnissa. Ohjelma uusitaan lähetyspäivästä seuraavana iltana klo 20–22.

Ohjelman tekijät ovat kovan luokan toimittajia, vaikka osa ei ohjelmasarjan alkaessa ollutkaan tunnettu radiosta. Toimittajista Enbuske on tunnettu monilta radiokanavilta, tv-ohjelmista sekä kolumneistaan – viimeisimpänä hän on työskennellyt Novassa ja

MTV:llä. Bjurström ja Ståhl tunnetaan viimeisimpänä Nelosen uutisankkureina, ja molemmilla on kirjava tausta media-alalta. Strömmer on ollut pitkään MTV Uutisten kirjeenvaihtajana ympäri maailman, ja Antero Mertaranta tunnetaan urheilutoimittajana ja rakastettuna jääkiekkoselostajana. Puopololla on historiaa paikallisradioista, mutta tunnetuksi hän on tullut Ylen Strada-ohjelmasta. Luoma oli tunnettu radiotoimittaja 90-luvulla Radio Cityssä ja on pitkään työskennellyt tuotantoyhtiössä tuottajana. (Aaltonen, haastattelu 11.8.2015.)

Ohjelmasarjassa käsiteltävät aiheet eroavat laajalti toisistaan hyvin kirjavan toimittajarivin ansiosta. Enbusken ohjelmassa pureudutaan ajankohtaisiin aiheisiin, Bjurström ja Luoma menevät omanlaisillaan henkilökuvakärjillä. Myös Ståhlin ohjelmassa henkilöillä on paljon merkitystä, ja ohjelmassa pyritään pureutumaan kiinnostavien ihmisten vastoinkäymisiin ja niiden ylipääsemiseen – menemään syvälle haastateltavien elämiin. MTV:n pitkäaikaisen ulkomaantoimittajan Rita Strömmerin ohjelma on ikkuna maailmalle erilaisten ympäri maailmaa löytyneiden haastateltavien johdosta. Puopolon ohjelmassa pohditaan evoluutiota, filosofian merkitystä ja kaikkea muuta mahdollista tieteellisestä näkökulmasta. (Aaltonen, haastattelu 11.8.2015.)

3.3.1 Ohjelmasarjan ensiaskeleet

Kun ohjelmasarja alkoi Novassa, täytyi koko toimittajarivi kouluttaa käyttämään Novan radiojärjestelmää, jotta radiovirran pyörittäminen onnistuu. Novassa juontopaikkojen oikealla pituudella on tärkeä merkitys, sillä tunnin sisällä on myös tietty määrä mainoksia ja kappaleet sekä mainokset on soitettava niin, että seuraavan tasatunnin uutiset alkavat ajallaan. Radiossa tätä ajan mittaamista kutsutaan taimaamiseksi.

Ohjelman sisällöstä, siis kaikesta siitä, mitä radio-ohjelmissa puhutaan ja kuka on haastateltavana, vastaa kanavan ohjelmapäällikkö Samuli Aaltonen. Ohjelmien toimittajilla oli alussa kuitenkin merkittävä vastuu ohjelman tuottamisessa, sillä he itse vastasivat haastateltavien hankkimisesta ja lähetysten sisällön kokonaisvaltaisesta suunnittelusta. Ohjelmille annettiin siis tietynlaiset raamit, jonka puitteissa toimittajat tuottivat sisältönsä.

Koska ohjelmantekijöille annettiin lähestulkoon vapaat kädet ohjelmiensa sisältöön ja musiikki sai liittyä ohjelmissa kerrottaviin tarinoihin, asetti tämä tarpeen hankkia lisää soittovirtaradiolle epätyypillistä erikoismusiikkia. Esimerkiksi Bjurströmin ohjelmassa soi

5-6 haastateltavan itse valitsemaa kappaletta, ja kun ne sidottiin haastateltavan elämäntarinoihin kiinni, saattoi soittoon päätyä mitä tahansa kuusiminuuttisen sinfonian ja minuutin mittaisen lastenlaulun väliltä.

Erikoismusiikin hankki ohjelmaan Novan musiikki- tai äänituotanto-osasto. Sen sijaan ohjelmaan liittynyt sosiaalisen median päivitys sekä ohjelmien saattaminen verkkokuuntelumuotoon jäi kanavan online-toimituksen käsiin. Ohjelmista koostettiin artikkeli Novan kotisivuille, joilta taajuudella käydyt keskustelut pystyi myös kuuntelemaan.

Parhaimmillaan ohjelmaan liittyviä tehtäviä saattoi olla esimerkiksi kuuden eri ihmisen käsissä: toimittaja toimittaa, ohjelmapäällikkö valvoo laatua, musiikkiosastolainen hankkii kappaleet, neljäs henkilö koostaa uusinnan, verkkotoimittaja tekee sosiaalisen median päivitykset ja kuudes henkilö toimittaa siitä verkkoartikkelin.

Haastattelussa ohjelmapäällikkö Samuli Aaltonen kuvailee ohjelman aloitusprojektin alkaneen Novan uudesta strategiasta, jossa todettiin tarve uudentyyppiselle, keskusteluvetoiselle sisällölle, joka olisi fiksulla tavalla hauska, ajankohtainenkin, reagoiva ja särmi-käs. Kanavan ajatuksena oli samalla tuoda ääneen ohjelman vieraiden myötä uusia ääniä, jotka pääosin olisivat suurelle yleisölle tuttuja ja kiinnostavia persoonia. Näin myös ohjelmasarjan tekijöiden tuli olla mediasta jo aiemmin tuttuja ammattilaisia, joilla olisi hallussa oma omintakeinen, radioon sopiva puheilmaisu ja jotka sopisivat keskusteluvetoisen lähetyksen tekijöiksi. (Aaltonen, haastattelu 11.8.2015.)

Ohjelmapäällikön mukaan ohjelmasarjan tekemisessä vaikeinta on se, että radio poikkeaa kaikista medioista sen läheisyydellä ja yleisön kanssa seurustelevan luonteen kautta, sekä siksi, että puhumalla toteutettu sisältö on niin lähellä yleisöä, että ohjelman tekijä tulee luonteenpiirteineen kuulijalle tutuksi. Aaltosen mukaan radiossa sisältöä tekevä ihminen on vertauskuvallisesti alastomana, eikä tilanne ole radiotyötä tekemättömälle tuttu, vaikka olisikin tehnyt sisältöä muuhun mediaan. ”Radiossa vaikeinta siis tavallaan on radio”, Aaltonen kuvailee. (Aaltonen, haastattelu 11.8.2015.)

Aaltosen mukaan ohjelmasarjaa aloittaessa sen tekniset ja rakenteelliset asiat on saatava kuntoon, ennen kuin varsinainen taiteilu alkaa. Ohjelmaturun haltuunotto oli ohjelmantekemisen helpoin vaihe. Nykyiset käyttöjärjestelmät ovat helppoja nykytekniikan ansiosta ja varsinkin verrattuna entiseen, esimerkiksi aikaan ennen digitaalisia äänitiedostoja. (Aaltonen, haastattelu 11.8.2015.)

Haastattelussa hän kertoo, että ohjelman pilottilähetykset oltaisiin voitu toteuttaa etukäteen ja järjestelmällisemmin niin, ettei asioita tarvitsisi harjoitella enää suorissa lähetyksessä. ”Toisaalta, matka ohjelman nykyiseen tilanteeseen on ollut koko ajan esillä aidosti, jolloin alkuvaihe saattaa toimia tarinana ja sinänsä olla vahvaa radiota”, Aaltonen selittää. (Aaltonen, haastattelu 11.8.2015.)

Aaltosen mukaan ohjelmasarjaa voidaan pitää menestyksenä, sillä se sai yleisönsä nopeammin kuin monet uudet ohjelmaideat radioissa yleensä, myös kuuntelijalukujen osalta. Aaltonen sanoo, että muutos tuo mukanaan aina myös vastustusta ja epäilyä, mutta negatiiviset palautteet vaikenivat muutaman kuukauden jälkeen samalle tasolle kuin radio-ohjelmien kohdalla yleensäkin. (Aaltonen, haastattelu 11.8.2015.)

Yksi ohjelmasarjan toimittajista, Katja Ståhl (haastattelu 9.11.205) kertoo, ettei hän lähtenyt ensihoukuttelulla mukaan ohjelmasarjaan, vaan mietin uutta haastetta pitkään. Päätöksenteko oli hänen mukaansa vaikeaa, mutta sen jälkeen ohjelman tekeminen on ollut helppoa. Ståhlilla on haastattelun mukaan kokemusta pitkistä puheohjelmista ja niiden asettamasta työmäärästä.

Sitä, miksi hänet valittiin yhdeksi ohjelmasarjan toimittajista, hän ei osaa selittää, mutta hän uskoo syyn olleen hänen radiokokemuksensa. Töissä hän on ollut muun muassa Radiomafiassa, Radio Helsingissä ja uudessa Radio Cityssä. (Ståhl, haastattelu 9.11.205)

Koulutus työhön oli Ståhlin mukaan kevyt koulutus, ja hän osasi jo melko paljon ennestään. Jos hän päätyisi haasteen eteen nyt uudestaan, hän ei tekisi mitään toisin. Haastattelussa hän sanoo ”kummallisesti joutuvansa asioiden aloitustehtäviin” mitä ei hänen mielestä saa kuitenkaan pelätä. (Ståhl, haastattelu 9.11.205)

3.3.2 Ohjelmasarjan tuotannon heikkoudet

Kun pääsin itse hoitamaan eri tekijöille ripoteltuja tehtäviä, tuntui koko ohjelman tuotantokaari sirpaleiselta. Toimituksesta ei tuntunut löytyvän yhtään henkilöä, jolla olisi täysivaltainen kokonaiskuva koko tuotantoprosessista.

Suurin osa osa ohjelmaan liittyvistä sähköposteista kulki kanavan ohjelmapäällikön kautta ja hän tiesi, mitä FM-lähetyksissä tapahtuu, mutta esimerkiksi verkkotoimittami-

nen oli jäänyt kokonaan ohjelman tuotannosta irrallisen toimituksen käsiin. Lisäksi, koska ohjelmapäälliköllä on monia muitakin työtehtäviä ja kiireinen aikataulu, saattoi puutteellisen kommunikaation takia ohjelmissa olla esimerkiksi samoja vieraita eri haastattelijoilla lyhyen aikavälin sisällä.

Tuotannon pirstaleisuuden lisäksi radiotaajuudella saattoi välillä soida musiikkia, joka yksinkertaisesti ei kuulunut sinne. Se, että soitetaan musiikkia, jota ei välttämättä löydy Novan musiikkikirjastosta, ei tarkoita, että se voi olla ihan mitä tahansa. Soittamalla absurdia musiikkia, johon kuulijalla ei ole mitään kosketuspintaa, karkotetaan helposti suuri osa kuulijoista. Kuten esimerkiksi Novan musiikkipäällikkö Mikko Harjunpää sekä Nelonen Radioiden musiikkipäällikkö Mikko Koivusipilä (seminaari, 17.10.2015) ovat sanoneet, ohjelmavirtaradioiden menestys perustuu tarkasti valikoituun musiikkiin. Soittolistoilla soiva musiikki tutkitaan siten, että se on kohderyhmälleen tuttua musiikkia eikä aiheuta liikaa negatiota kappaletta kohtaan. Musiikista syntyvät negatiot johtaisivat radiokanavan vaihtamiseen. Jos musiikki lisätään vain toimittajan tarinan takia, eikä se löydy vielä Novan musiikkikatalogista, voi kappale aiheuttaa negatiivisen reaktion kanavaa kohtaan, koska kappaletta ei ole tutkittu.

Aloittaessani työharjoittelun toimituksessa kanavalla oli selkeä toive, että vetäisin mahdollisimman paljon ohjelman naruja yhteen ja siten saisin sen tuotannolle tietynlaisen rakenteen ja kaavan. Pieniä ongelmia työssäni ohjelman operatiivisena tuottajana tuli eteen aina sen jälkeen, kun edelliselle keksitty saatu ratkaisu ja näin syntyi idea opinnäytetyöni tekemiselle.

4 Prosessikuvaus

4.1 Oppaan tausta ja tavoitteet

Idea opinnäytteenä tuottamalleni oppaalle syntyi kesäkuussa 2015, kun huomasin, että vaikka ohjelmasarjan tuotannon monet pienet palaset tuntuivat olevan jo itselläni hallussa, ei selkeää kokonaiskuvaa sen tekemisestä oikein vielä kenelläkään ollut.

Opinnäytetyöni on toiminnallinen, eli se tavoittelee ammatillisessa kentässä käytännön toiminnan ohjeistamista, opastamista ja järjeistämistä. Novalle tuottamassani opinnäytetyössä yhdistyvät käytännön toteutus ja sen raportointi tutkimusviestinnän keinoin.

(Vilkkä & Airaksinen 2003, 9.) Työelämälähtöinen opinnäytetyö tukee opiskelijan ammatillista kasvua (Vilkkä & Airaksinen 2003, 16-17). Oma tavoitteenani olikin saavuttaa mahdollisimman kattava kuva tuottajan työstä nykyajan radiotoimituksessa. Tästä syntyi myös tutkimukseni kysymys.

Koska opinnäytteeni on tarkoitettu suoraan radiokanava Novan käyttöön, olen kerännyt aineistoa tutkimukseeni lähinnä Novan tekijöiltä sekä omista havainnoineistani sekä työkokemuksestani. Tätä peilaan alan kirjallisuuteen. Laadullisessa tutkimusmenetelmässä tavoitteena on ymmärtää kokonaisvaltaisesti tietty kokonaisuus, joka tässä tapauksessa on Novan 7 Oikein -ohjelmasarjan tuottaminen. Opinnäytettäni varten olen konsultoinut esimerkiksi Novan ohjelmapäällikköä. Konsultaatiot ovat vapaamuotoisia tiedonhankinnan tapoja ja sopivat myös faktatietojen tarkistamiseen (Vilkkä & Airaksinen 2003, 63-64).

Toiminnallisessa opinnäytetyössä laadullisella tutkimusmenetelmällä kerättyä aineistoa ei ole välttämätöntä analysoida, vaan sitä käytetään pikemminkin lähteenä (Vilkkä & Airaksinen 2003, 64).

Idea opinnäytteeseen syntyi, kun kanavan ohjelmapäällikkö, sisältöjohtaja sekä toimituspäällikkö pitivät hyvänä ideana sitä, että kirjaisin ylös kaikki mahdolliset työtehtävät, joita ohjelmasarjan tuotannon viikkoon kuuluu. Tuohon aikaan, kesällä 2015, hoidin harjoittelijana ohjelman operatiivisen tuottajan tehtäviä arkisin maanantaista perjantaihin, mutta viikonloppuisin lähetettävät ohjelmat olivat viikonlopun ohjelmien vastaavalla tuottajalla Maria Leppäsellä.

Ohjelma koostui enimmäkseen suorista lähetyksistä, mutta yhä useammat viikonlopun lähetykset saattoivat olla etukäteen nauhoitettuja ja täten vaativat minun ja Leppäsen välille vahvaa dialogia ja asioiden läpikäyntiä aina loppuviikosta hänen ollessaan toimituksessa. Perjantain työpäivät olivat yhtäkkiä pisimpiä, kun joissain tapauksissa koko viikonlopun ohjelmasisältö, neljä tuntia ensi-iltalähetystä ja kuusi tuntia uusintoja, olikin kasattava yhdessä päivässä.

Kun idea oppaalle syntyi, vahvana tavoitteenani oli poistaa tätä loppuviikon painetta ohjelman tuotannosta. Päättävänä oli tietenkin saada ylös kaikki se selvitystyö, jota olin joutunut työssäni aloittamisen jälkeen tekemään sen eteen, että ohjelman tuotanto saataisiin mahdollisimman jouhevaksi ja kustannustehokkaaksi. Kustannustehokkuu-

della tarkoitan tässä sitä, että asioita tehtäisiin mahdollisimman pienellä työpanoksella kuitenkin niin, että ohjelma näkyisi kaikissa Novan kanavissa ja kuulostaisi sekä näyttäisi eheältä ja ammattimaiselta kokonaisuudelta.

Tämän lisäksi henkilökohtainen tavoitteeni oli selvittää, miten iso tuotantokaari ohjelman tekemisellä on ja tarvitseeko se todella oman vastaavan tuottajansa. Jos täysipäiväisen tuottajan roolia saataisiin laajennettua, tai hänestä luovuttua, pienenisivät ohjelman kustannukset huomattavasti. Kuten kerroin opinnäytteeni johdantokappaleessa, ei muille ohjelmille niinkään ole ohjelmavirtaradiossa enää tarvetta tuottajalle.

4.2 Oppaan suunnittelu

Oppaan suunnittelu alkoi siinä vaiheessa, kun tuntui järkevältä alkaa konkreettisesti kirjaamaan kaikkia ohjelman tuotantoon liittyviä seikkoja.

7 oikein Workflow kesäkuu 2015	
Maanantai	<ul style="list-style-type: none"> > Laita uusinta sunnuntailta maanantai-illalle > Kirjoita Ivanin podcast-artikkeli > Postaa podcast-artikkeli 7 oikein Facebook-sivulle
11.00	<ul style="list-style-type: none"> > Jaa 7 oikein -sivun FB-postaus Novan FB-sivulle > Hanki kappaleet Marcon tiistain ohjelmaan
13.30	<ul style="list-style-type: none"> > Puffipostaus 7 oikein Facebook-sivulle Tuomaksen ohjelmasta > Jaa puffipostaus Novan FB-sivulle > Ota kuvat Tuomaksen vieraasta > Kysy Tuomakselta mielipidettä podcastiin > Tarkista uusinnan taimaukset: saumat ja kuuntele alut ja loput, exact time marker, lisäbiisit
Tiistai	<ul style="list-style-type: none"> > Kirjoita Tuomaksen podcast-artikkeli > Laita uusinta maanantailta tiistai-illalle > Postaa podcast-artikkeli 7 oikein Facebook-sivulle
11.00	<ul style="list-style-type: none"> > Jaa 7 oikein -sivun FB-postaus Novan FB-sivulle > Ota kuva Marcon vieraasta
13.30	<ul style="list-style-type: none"> > Puffipostaus 7 oikein Facebook-sivulle Marcon ohjelmasta > Jaa puffipostaus Novan FB-sivulle > Kysy Marcolta mielipidettä podcastiin > Tarkista uusinnan taimaukset: saumat ja kuuntele alut ja loput, exact time marker, lisäbiisit
Keski-ko	<ul style="list-style-type: none"> > Kirjoita Marcon podcast-artikkeli > Laita uusinta tiistailta keskiviikko-illalle > Postaa podcast-artikkeli 7 oikein Facebook-sivulle > Hanki kappaleet Ritan torstain ohjelmaan > Tarkista että Samuli hoitanut somepuffit
11.00	<ul style="list-style-type: none"> > Jaa 7 oikein -sivun FB-postaus Novan FB-sivulle > Hanki kappaleet Ritan torstain ohjelmaan > Tarkista uusinnan taimaukset: saumat ja kuuntele alut ja loput, exact time marker, lisäbiisit
13.00	<ul style="list-style-type: none"> > Tarkista uusinta keskiviikkoilta torstai-illalle > Miten viikonloppu hoidetaan? > Ota kuva Ritan vieraasta
Torstai	<ul style="list-style-type: none"> > Laita uusinta keskiviikkoilta torstai-illalle > Miten viikonloppu hoidetaan? > Ota kuva Ritan vieraasta
13.30	<ul style="list-style-type: none"> > Puffipostaus 7 oikein Facebook-sivulle Ritan ohjelmasta > Jaa puffipostaus Novan FB-sivulle > Tarkista uusinnan taimaukset: saumat ja kuuntele alut ja loput, exact time marker, lisäbiisit
Perjantai	<ul style="list-style-type: none"> > Kirjoita Ritan podcast-artikkeli > Laita uusinta torstailta perjantai-illalle > Postaa podcast-artikkeli 7 oikein Facebook-sivulle
11.00	<ul style="list-style-type: none"> > Jaa 7 oikein -sivun FB-postaus Novan FB-sivulle > Ota kuva Katjan vieraasta
13.30	<ul style="list-style-type: none"> > Puffipostaus 7 oikein Facebook-sivulle Katjan ohjelmasta > Jaa puffipostaus Novan FB-sivulle > Kysy Katjalta mielipidettä podcastiin > Tarkista uusinnan taimaukset: saumat ja kuuntele alut ja loput, exact time marker, lisäbiisit
Lauantai	<ul style="list-style-type: none"> > Kirjoita Katjan podcast-artikkeli > Laita uusinta perjantailta lauantai-illalle > Postaa podcast-artikkeli 7 oikein Facebook-sivulle
11.00	<ul style="list-style-type: none"> > Jaa 7 oikein -sivun FB-postaus Novan FB-sivulle
13.30	<ul style="list-style-type: none"> > Puffipostaus 7 oikein ja Novan Facebook-sivulle Jarkon ohjelmasta > Tarkista uusinnan taimaukset: saumat ja kuuntele alut ja loput, exact time marker, lisäbiisit
Sunnuntai	<ul style="list-style-type: none"> > Kirjoita Ivanin podcast-artikkeli > Laita uusinta lauantailta sunnuntai-illalle > Postaa podcast-artikkeli 7 oikein Facebook-sivulle
11.00	<ul style="list-style-type: none"> > Jaa 7 oikein -sivun FB-postaus Novan FB-sivulle
13.30	<ul style="list-style-type: none"> > Puffipostaus 7 oikein ja Novan Facebook-sivulle Ivanin ohjelmasta > Tarkista uusinnan taimaukset: saumat ja kuuntele alut ja loput, exact time marker, lisäbiisit

Voi tehdä viikolla
koska vaan:

- > Jarkon biisit
- > Vierastietojen levittäminen

HUOM

- > Valokuvat vieraasta kun ohjelmaa nauhoitetaan
- > Cartille äänityksiä varten varataan edit1 tai edit2
- > Twitter ja Insta?
- > Moin muualla netillä?

Voiko keskiviikon toimintamallin kopioida mulllekin nävillä?

Kuvio 2. Ensimmäinen versio 7 Oikein -ohjelmasarjan tuotannon työviikosta. Harmaalla merkityt asiat ovat viikonlopun tuottajaa varten.

Vilka ja Airaksinen kirjoittavat (2003, 53), että opinnäytetyön ensisijaisia kriteerejä ovat tuotteen muoto, sen käytettävyys kohdeympäristössä, houkuttelevuus ja informaatiivisuus. Heidän mukaan oppaan on oltava selkeä, ja suotavaa olisi, että yrityksen logo ja värimaailma näkyisivät tuotteessa. Tavoitteenani olikin tehdä oppaasta mahdollisimman selkeä käyttämällä isoja kuvia näyttämään tekniset asiat. Lisäksi käytin MTV:n

suosimia fontteja ja Novan värimaailmaa. Parhaan taitollisen tuloksen olisi saanut käyttämällä taitto-ohjelmaa, kuten Adoben InDesignia, mutta päädyin tekemään oppaan Microsoftin toimisto-ohjelmilla, jotta sitä pystyttäisiin muokkaamaan ja hyödyntämään myös tulevaisuudessa Novasta löytyvillä ohjelmistoilla ja niiden käyttötaidoilla.

Projekti alkoi palaverilla kanavan ohjelmapäällikön kanssa, minkä jälkeen hän varmisti kanavan sisältöjohtajalta Novan tilauksen opinnäytteelle. Tämän jälkeen loin kehittämishankkeelle aikataulun.

AIKATAULU	OSANOTTAJAT	TYÖ	MENETELMÄT	TUOTOKSET
toukokuu 2015		7 Oikein-ohjelmasarjan tuottamiseen tutustuminen	muistiinpanot	
toukokuu 2015	verkon tuottaja, some-toimisto	ohjelmasarjan verkkomainonnan palaveri	muistiinpanot	mainoskampanja (some-toimiston suunnittelema)
kesäkuu 2015	ohjelmapäällikkö, toimituspäällikkö	ohjelmasarjan työtehtävien rajausta ja työmäärän ymmärtäminen	muistiinpanot	
kesäkuu 2015		ohjelmasarjan viikoittaisen työrytmin luominen		työvaiheet-dokumentti
kesäkuu 2015		ohjelmasarjan kellon selkeyttäminen ennakoäänittämistä varten		kellopohja
heinäkuu 2015	ohjelmapäällikkö, sisältöjohtaja	opinnäytetyöstä sopiminen		sopimus
heinäkuu 2015		kirjallisuuteen perehtyminen, oppaan ja kirjallisen osan suunnittelu	muistiinpanot	
heinäkuu 2015	ohjelmapäällikkö	haastattelu	sähköposti	haastattelu
elokuu 2015	opinnäytetyön ohjaaja	alustavan oppaan ja kirjallisen osan esittely	muistiinpanot, sähköposti	
syyskuu 2015	ohjelmapäällikkö, sisältöjohtaja	opinnäytetyön arviointi ja kehittäminen	muistiinpanot	1. vedos opinnäytetyöstä
syykuu 2015	toimittajat, toimituspäällikkö	oppaan toimivuuden arviointi sen käyttäjien kesken	muistiinpanot	2. vedos opinnäytetyöstä
lokakuu 2015				valmis opinnäytetyö

Taulukko 3. Hankesuunnitelman pohjana on käytetty Pirjo Lambertin & Liisa Vanhanen-Nuutisen luomaa hankkeen kirjoitussuunnitelmaa. (Vanhanen-Nuutinen & Lambert 2005)

Oppaan tekemiselle sain vapaat kädet, sillä Novassa ei aikaisemmin ollut tehty vastaavanlaisia laajoja tuotanto-oppaita. Löytyvät ohjeistukset olivat lähinnä toimituksen verkkolevyiltä löytyviä yksinkertaisia dokumentteja esimerkiksi verkkoartikkelin kirjoitukseen tai musiikkikirjaston päivittämiseen. Pääsin kuitenkin käsiksi kaikkeen aikaisempaan Novan ”oppimateriaaliin”, esimerkiksi verkkotoimituksen tekemiin artikkelinlisäysohjeisiin tai musiikkiosaston tekemään ohjeistukseen kappaleen lisäämisestä Novan toimitusjärjestelmään. Tärkeintä minulle oli, että oppaasta tulisi esille kaikki tuotantoon liittyvät tehtävät mahdollisimman selkeästi esitettyinä.

Prosessin aikana tarkoitukseni oli painottaa oppaassa sitä, että se kattaisi ohjelman tuottamisprosessin mahdollisimman laajalti. Mitään ei ollut tarkoitukseni jättää pois, ja oppaasta suunnittelin tekeväni niin yksinkertaisen, että pariksi kuukaudeksi toimitukseen tullut harjoittelijakin pääsisi sen kautta kiinni toimitusjärjestelmän toimintoihin. Vaikka opas on tehty 7 Oikein -ohjelmaa varten, sisältää se useita hyödyllisiä teknisiä ohjeita myös muiden ohjelmien tekoon.

Tutkimuskysymykseni kannalta ainut mahdollinen tapa saada riittävä kuva tuottajan tarpeellisuudesta ja sen tehtävistä oli tehdä kaiken kattava opas ja kirjata sinne kaikki työtehtävät.

4.3 Oppaan toteutus

Kaikki oppaaseen tuottama sisältö on itseni tuottamaa, lukuun ottamatta pohjana käyttämiäni artikkelinkirjoitusohjeita ja musiikinlisäyksen opasta. Ryhmittelin oppaan neljään osaan, joista kaksi ensimmäistä koskevat konkreettista tekemistä ja kaksi viimeistä käsittelevät tuotantoa laajempänä kokonaisuutena.

Käytännössä kirjasin oppaaseen omat työtehtäväni loogisessa ja helposti ymmärrettävässä muodossa niin, että radion parissa vähemmänkin työskennellyt työntekijä voisi oppia sen avulla tekemään ohjelmaan liittyviä tehtäviä.

Oppaan ensimmäinen osa, *Tekninen FM-tuotanto*, on laaja kuvaus siitä, miten tuottajan tulee käyttää Novan toimitusjärjestelmää. Se kattaa musiikin lisäämisen prosessin ja antaa esimerkkejä tekijänoikeustietojen etsimiseen. Tämän jälkeen oppaassa käsitellään radio-ohjelmien koostamista ja selitetään, miten Novan soittolista käytännössä toimii. Oppaassa selitetään esimerkiksi tuntien taimaus, joka on erityisesti illan uusinto-

ja tehdessä tarkkaa työtä, koska tasatunnin uutiset on saatava soimaan niin, ettei sitä edeltäviä mainoksia ennen soiva kappale lopu kesken kaiken. Tämä tehtävä on usein musiikkiosaston töitä, mutta koska uusinta saatetaan saada paikalleen myöhäisessä vaiheessa, on tuottajan tehtävä se. Valerie Gellerin (2011, 21) oikeanlainen taimaus tekee radiosta ammattimaisen kuuloisen, ja omasta mielestäni pienellä vaivalla myös uusinta on mahdollista saada kuulostamaan eheältä, suoranomaiselta kokonaisuudelta taimaamalla esimerkiksi kappaleiden introja, eli alkuja puheen taustalle.

Oppaan toinen konkreettisen tekemisen osa, *Verkko ja sosiaalinen media*, käsittelee kaikkea ohjelmasarjan ympärillä olevaa verkkosisältöä. Se antaa rautalankamallin verkkoartikkelin/jälkikuuntelun tuottamiseen Radionova.fi-sivustolle. Oppaaseen luomani malli sosiaalisen median päivittämiseen antaa ohjeet siihen toimintatapaan, jolla 7 Oikein -ohjelmaa markkinoitiin sosiaalisen median kanavissa kesäkuusta syyskuun alkuun 2015. Ohjelmalla oli tuolloin kokonaan oma Facebook- sekä Twitter-tili, joille jaettiin ohjelman sisältöä, ja jonka sitten Novan yleiset sosiaalisen median kanavat (Facebookissa Radio Nova, Instagramissa ja Twitterissä Nova Suomi) jakoivat sosiaalisessa mediassa. Rick Kaempferin ja John Swansonin (2004, 96-97) mukaan on tärkeää, että toimittaja on kiinni hetkessä selaamalla esimerkiksi sähköpostiaan ja uutisia vielä viime hetkillä ennen ohjelman alkamista. Nykypäivänä tämä tarkoittaa mielestäni sitä, että toimittajan on oltava mahdollisuuksien mukaan kiinni sosiaalisessa mediassa ohjelmansa aikana. Tämän opinnäytteen viimeisessä luvussa avaan tarkemmin sitä, miten ohjelman sosiaalisen median preesenssiä voisi kehittää, ja tultiinkin myöhemmin kehittämään.

Päädyin jakamaan FM-tekemisen ja verkkotuottamisen oppaassa sen takia, että oppaasta tulisi selkeälukuinen ja sieltä löytyisi nopeasti tarvittava tieto. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi äänituotantopuolelle tulevalle uudelle tekijälle voitaisiin tulostaa oppaasta vain tekniseen puoleen liittyvät sivut, tai verkkotoimitukseen saapuvalla lisävahvistukselle voitaisiin antaa muutama sivu verkkoartikkelin kirjoittamisesta lähiavuksi. Jakamalla kappaleet näin viestin myös siitä, että molemmilla osilla on ohjelman teossa yhtä suuri painotus.

Oppaan loppuosat käsittelevät ohjelmatuotannon viikkorytmiä ja muita koko ohjelman tuotannon kannalta tärkeitä asioita. Viikkorytmi on tehty nimenomaan sen mukaan, miten ohjelmaa on sillä hetkellä tuotettu, eikä niinkään sen mukaan, miten sitä kannattaisi kehittää eteenpäin. Ratkaisin asian näin sen takia, ettei oppaantekovaiheessa ollut

vielä selkeää, minkälainen tuottaja ohjelmaa olisi tulossa tekemään. Tarjoamani viikkorytmi kattaa oppaan tavoin kaikki ohjelman osa-alueet.

Oppaan tekeminen alkoi heinäkuussa, ja siitä tehtiin muutamia erilaisia versioita. Käytännössä versio versiolta oppaaseen tuli vain lisää kohtia, kun korjasin sen puutteita omien huomioiden ja saamani palautteen avustuksella. Toiminnallisessa opinnäytetyöprosessissa uusia ideoita syntyy koko ajan pitkin luomistyötä (Vilka & Airaksinen 2013, 160).

7 OIKEIN KELLO

		UUTISET
		BIISI
1/1	1 min	
		BIISI
1/2	5 min	
		BIISI
		MAINOKSET
1/3	7 min	
		BIISI
		MAINOKSET
1/4	7min	
		BIISI
		MAINOKSET
1/5	7 min	
		BIISI
1/6	3 min	
		MAINOKSET

Kuvio 3. Ohjelmantekijöille tehty mallikello auttamaan ohjelman suunnittelussa oikeaan mittaan. Tunti alkaa uutisilla, sisältää mainoksia ja musiikkia ja tekijälle jaa valkoisella osoitetut puhepaikat.

En sisällyttänyt edellisellä sivulla olevaa kellopohjaa (Kuvio 3) oppaaseen, sillä jokaisella ohjelmalla on loppujen lopuksi hieman erilainen kello. Tämän muotoinen tulostettava asiakirja olisi tarpeellista kuitenkin tehdä jokaiselle toimittajalle omaksi niin, että ohjelmaa suunnitellessa nähdä mahdollisimman konkreettisesti ohjelman keston ja puheosioiden suhteen mainoksiin ja musiikkiin. Kello osoittautui hankalaksi myös sen takia, että mainosten kestot vaihtelevat huomattavasti vuodenajasta riippuen. Koska ongelmia aiheutti eniten oikeiden mittaisten puheosuuksien tekeminen ennakkoon äänittäessä, ratkaistiin se kirjoittamalla ennakoäänityselementtien nimiin niiden enimmäispituus osoittamaan toimittajille aikarajat.

Koska halusin jättää oppaan mahdollisimman selkeäksi ja yksinkertaiseksi, jäi sen ulkopuolelle muutama muukin tekoprosessin aikana syntynyt idea ja kehitysehdotus. Nämä eivät niinkään liity ohjelman jokaviikkoiseen tuotantoon, eivätkä sen takia mielestäni sopineet oppaaseen, mutta ovat silti hyviä huomioita joita käsittelen ja pohdin opinnäytteen viimeisessä luvussa tarkemmin.

Tulevaisuudessa olisi hyvä ottaa huomioon suunnitelmallisuus jo muutamaa viikkoa eteenpäin ohjelmakartassa. Mielestäni olisi hyvä, että jokaiselta toimittajalta olisi tehtynä ennakkoon yksi ohjelma, jonka voisi lähettää ajasta riippumatta. Tämä toimisi mahdollisten sairastapausten tai muiden ylitsepääsemättömien esteiden sattuessa. Tämä olisi mielestäni erittäin perusteltua, sillä ohjelmaa tehdessä on tullut vastaan muutama tilanne, kun toimittaja ei olekaan päässyt paikalle, ja ohjelma-aikaa täyttämään on täytynyt koostaa esimerkiksi uusinta vanhasta lähetyksestä.

Ennakkoon äänitetyissä ohjelmissa on ongelmansa, sillä ohjelmien pituudet vaihtelevat suuresti esimerkiksi kesäkautena, joka on selkeästi suurin sesonki mainosmyynnin suhteen. Mikäli esimerkiksi jokainen tunnin sisällä oleva mainoskatko olisi puoli minuuttia pidempi ja sen lisäksi tuntiin lisättäisiin yksi uusi mainoskatko, lähtisi ohjelman toimitetulta sisällöltä helposti viisi minuuttia puheeseen käytettävää aikaa pois.

Tästä syntyi idea tuottaa ohjelmalle valmis äänituotanto siltä varalta, että esimerkiksi kaikki ennakkoon äänitetyt puhepalat eivät mahtuisi lähetykseen. Äänituotanto, eli jingle, ohjaisi kuuntelijan kuulemaan FM-taajuuden ohjelmasta poisjääneen keskustelun Novan verkkosivustolle. Tällä pystyttäisiin myös seuraamaan ihmisten kiinnostusta ohjelmiin, kun verkkokuunteluluvuilla saataisiin suorat tulokset siitä, miten moni halusi kuulla ohjelmasta vielä lisää.

Suunnitteluvaiheessa luomastani toiminnallisen opinnäytteen hankesuunnitelmasta poikettiin tekoprosessissa siinä mielessä, että opas oli saatava valmiiseen muotoon jo elokuun loppuun mennessä, kun ohjelman vastaavana tuottajana aloitti aikaisemmin viikonloppuohjelmia tuottanut henkilö.

4.4 Prosessin arviointi

Oli hienoa huomata, että oppaani pääsi käyttöön heti kesän työsuhteeni päätyttyä Novassa. Tekovaiheessa joidenkin asioiden kohdalta tuntui hölmöltä lisätä niitä oppaaseen, koska tuottajaksi oli tulossa kanavalla jo pitkään työskennellyt henkilö, mutta todellisuudessa jokaisen vaiheen tarkka selostaminen auttoi uutta henkilöä pääsemään entistä jouhevammin sisälle uuteen työnkuvaan – kaikkea ei voi heti muistaa, ja joitakin asioita unohtaa helposti. Oppaasta jokainen työvaihe oli helppo tarkastaa.

Novalla aikaisemmin tehdyissä opastuksissa oli myös jotain virheitä, esimerkiksi musiikkitietokannan päivityksen myötä musiikki täytyi lisätä uudella tavalla, ja vanhaa käyttämällä järjestelmästä saattoi korvata esimerkiksi päivässä monia kertoja soivia hittibiisejä vahingossa jollakin tuntemattomalla, yhden tai kaksi soittokertaa saavalla kappaleella. Opinnäytetyötä tehdessä opin, että suurella kanavalla saattaa olla paljon erilaista tietoa oikeista toimintatavoista, ja juuri sen takia tämän kaltaiset oppaat olisivat toivottuja useammastakin asiasta.

Vilka ja Airaksinen (2003, 157) kehottavat keräämään palautetta tavoitteiden saavuttamisen arviointiin. Heidän mukaan on hyvä pohtia sitä, miten innovatiivinen ja ammatillisesti kehittävä lopputulos oli. On tärkeää muistaa, että opinnäytetyön on oltava ammatillisesti kiinnostava ja merkittävä.

Pyysin palautetta (haastattelu, 6.10.2015) oppaasta Novan toimituspäälliköltä Jaana Ahtiaiselta sekä ohjelman puikkoihin hypänneeltä vastaavalta tuottajalta Maria Leppäselältä. Heidän mukaansa opas oli tarpeellinen, koska sirpaleina ympäriinsä ollut tieto kerättiin järkeväksi kokonaisuudeksi yksiin kansiin. Tuottajat mainitsevat, että oppaan yksittäiset osiot, kuten artikkelin kirjoitusohjeet ovat erikseen hyödyllisiä apuvälineitä muillekin kuin 7 Oikein -sarjan tekijöille. Leppäsen mukaan opas helpotti osaltaan tuottajan pestissä aloittamista.

Ahtiaisen (haastattelu, 6.10.2015) mukaan oppaanluontiprosessi oli oppimisen kannalta hyödyllinen ja auttoi minua jäsentämään ja huomaamaan kaikki osa-alueet tuottamiseen liittyen pieniä yksityiskohtia myöden. Palautteen mukaan oppaasta on enemmän hyötyä tuottajalle tai tuottajan apuna toimiville kuin juontaja-toimittajille. Omasta mielestäni se kuitenkin toimisi opetusmateriaalina toimittajille, mikäli jotain tuottajan tehtäviä delegoitaisiin eteenpäin.

Vilka ja Airaksinen (2003, 158) mainitsevat, että jos opetukseen ei sisälly graafista suunnittelua, olisi parempi kääntyä visuaalisesti osaavamman henkilön puoleen. Opiskelin kuitenkin tutkintooni hieman epätavallisesti mainonnan kursseja vaihtovuodellani Isossa-Britanniassa, ja koin paljon kuvia sisältävän oppaan tulevan lopulta selkeämmäksi sillä, että teen sen kokonaan itse.

Opasta kehuttiin selkeäksi, ammattimaisen näköiseksi ja osa sen yksinkertaisimmista kohdista hieman naurattikin, sillä asiat oltiin kommenttien mukaan selitetty niin juurta jaksuen, että lukija varmasti ymmärtää asian. Leppäsen (haastattelu, 6.10.2015) mukaan ulkoasu oli hyvä, opas helposti luettava ja kuvat auttoivat toimintojen ja tehtävien havainnollistamisessa.

Toimitus pyysi oppaasta sähköistä versiota, jotta opasta voidaan jatkossa hyödyntää ja tarpeen tullen editoida. Palautteessa mainitaankin, että vaikka oppaassa ei ole tässä hetkessä muutettavaa, niin tekeminen ja prosessit muuttuvat koko ajan ja tämän takia opas vaatii jatkuvaa ylläpitoa ja päivittämistä.

Ammatillisesti kehittävää oppaassa tuntui mielestäni olevan myös se, että vaikka se olikin lopulta suunnattu ohjelman vastaavalle tuottajalle, oli yksi kommentteista, että tämänhän avulla jokainen ohjelmatekijä pystyisi itse tuottamaan koko ohjelmansa itse.

Otin oppaassani lyhyesti kantaa siihen, miten ohjelman sosiaalisen median kanavia kannattaisi päivittää. Tutkimuksen teon aikana tein omalta osaltani selväksi, ettei ohjelmasarjalla kannata olla omia sosiaalisen median kanavia, ja Nova lopulta myös luopui niistä.

Olisi ollut ammatillisesti kehittävämpää, että olisin oppaassa suoraan kehottanut siirtämään kaiken sosiaalisen median päivittämisen tekijöille itselleen. Radiokanavilta saamani kokemuksen perusteella on kuitenkin selvää, että kun toimittaja kirjoittaa esimer-

kiksi Facebook-päivityksen itse, syntyy vuorovaikutus tekijän ja kuulijoiden välille. Tuottajan päivittäessä sosiaalista mediaa jäävät päivitykset pelkiksi staattisiksi mainoksiksi. Ensimmäinen askel on kuitenkin otettu jo parempaan päin siirtymällä suoraan käyttämään Novan suurempiyleisöisiä sosiaalisen median kanavia, ja seuraavassa kappaleessa erittelen ajatuksiani siitä, miten sosiaalisen median näkyvyyttä voitaisiin parantaa entisestään.

Leppänen ja Ahtiainen (haastattelu, 6.10.2015) eivät keksineet oppaasta mitään parannettavaa käytännön tekemiseen liittyen, mutta toivoivat, että oppaassa olisi enemmän myös vapaata pohdintaa ja ajatuksia. Tämän jätin oppaasta tarkoituksellisesti pois, ja käsittelen tekoprosessista heränneitä ajatuksia tarkemmin opinnäytteeni viimeisessä luvussa.

5 Pohdintaa

5.1 Novan 7 Oikein -ohjelman tulevaisuus

Kuten jo opinnäytteeni alkukappaleissa esitin, ohjelma on nuori ja formaatiltaan nykyajan kaupallisten kanavien lähetysvirrassa erikoinen. Ohjelmalla on vielä paljon kasvunvaraa, ja jos sen formaattiin ja toimivuuteen jaksetaan mainoksilla rahoitettavalla kanavalla uskoa, on sillä mielestäni vielä valoista tulevaisuus edessä. Se kuitenkin tarkoittaa, että ohjelman tuotantoa on jatkuvasti tarkkailtava kriittisesti.

Opinnäytteeni alussa pohdin kysymystä siitä, tarvitseeko 7 Oikein -ohjelmasarja tuottajaa. Opasta tehdessä opin, miten paljon tuotannollisia tehtäviä ohjelma vaatii, mutta se, tarvitseeko ohjelma täysipäiväistä vastaavaa tuottajaa kannattaa mielestäni vielä kyseenalaistaa.

Tutkimuksesta selviää, että radiotuottajan toimenkuva ei radikaalisti ole muuttunut, mutta kanavia, joihin tehdä sisältöä, on nykyään enemmän kuin ennen, jos vertaa esimerkiksi alan teoksissa tuottajan työtehtäviksi listattaviin asioihin. Tämän lisäksi jokaisessa toimituksessa halutaan luopua kaikista ylimääräisistä kuluista ja onkin hyvä miettiä, mihin kaikkeen tuottajalle normaalisti nimettyihin töihin myös toimittaja itse voisi osallistua.

Nyt, kun langat ovat vakaasti yhden tuottajan käsissä, olisi mielestäni oleellista alkaa pohtia sitä, mitä kaikkia asioita voisi delegoida eteenpäin. Jos ohjelman toimittaja selviää kahdesta tunnista suoraa lähetystä radion toimitusjärjestelmän kanssa, miksei hän pystyisi myös lisäämään soittamiaan kappaleita järjestelmään ennen lähetystään? Tai miksei hän pystyisi tekemään tarvittavia sosiaalisen median päivityksiä? Tai jos verkko-toimituksella on selkeät sävelet siitä, minkälaista sisältöä he haluavat ja millaisella julkaisuaikataululla, mikseivät he tekisi lähetyksistä artikkelipöimintoja?

Kun erilaisia työtehtäviä aletaan delegoida eteenpäin, radiotuottajan toimenkuva alkaa muuttua siitä, mitä se perinteisesti olisi. Jos esimerkiksi kaikki yllä olevat asiat delegoitaisiin eteenpäin, jäisi jäljelle vain muutaman järjestelmien kanssa epävarmemman toimittajan tukeminen, auttaminen kaikessa mahdollisessa ja kaiken tuotettavan sisällön seuraaminen, arvioiminen ja kehittäminen. Sen sijaan että tuottaja istuisi toimitusjärjestelmän kimpussa syöttämässä Teosto-tietoja kappaleisiin, pystyisi hän suunnittelemaan ohjelmasarjaa eteenpäin, arvioimaan sosiaalisen median sisältöjä ja kehittämään niitä paremmaksi.

Tällä hetkellä 7 Oikein -ohjelmasarjan tekijöistä jo yksi tekijä hoitaa itse kaiken ohjelmaan liittyvän sosiaalisen median, ja se tuottaa selvästi hedelmällisempää ja aktiivisempaa verkkosisältöä. Toinen toimittaja taas koostaa ohjelman alusta loppuun itse, mutta tuottaja hoitaa silti sosiaalisen median päivittämisen. Nämä kaksi asiaa olisi kannattavinta saada suoraan jokaisen tekijän käsiin, niin tuottajalle jäisi jo huomattavasti enemmän aikaa tehdä muita asioita.

Esimerkki tällaisesta ”uuden ajan” tuottajasta löytyy radiokanava Loopilta, jossa toimituksen tuottajan paikalle palkattu Jekku Berglund toimii kanavan sisältö- ja some-managerina. Jokainen kanavan toimittaja tuottaa sisältöä sen sosiaalisen median kanaviin sekä verkkosivuille, mutta Berglundin työnä on olla kasvot verkkoläsnäöloon ja monitoroida kanavan tuottamaa verkkosisältöä. Hänet myös palkittiin työstään Radiomedian Radiogaalassa toukokuussa 2015.

Jekku on luonut tyhjästä kokonaan uuden toimenkuvan koko radiomaailmaan. Tuomariston mielestä Jekku on uuden ajan radion tekijä. Työ on näkyvää ja toimenkuva tuo alalle uutta sisältöä. Jekku on talentti ja somehahmo, jonka jälkeen muihinkin yrityksiin on alettu palkata some-managereja. (Radiomedia, 2015b.)

Opinnäytetyöprosessin aikana syntyi ajatuksia myös monesta muusta ohjelman ympärillä pyörivästä asiasta.

Tällä hetkellä Novan verkkosivustolla ei ole erillistä podcast-arkistoa, vaikka jälkikuuntelumahdollisuutta mainostetaankin kuulijoille. Podcastit on sen sijaan puettu uutisartikkeleiksi, joista pelkkää äänikirjastoa etsivä kävijä ei välttämättä ymmärrä etsiä keskusteluja kuunneltavaksi. Tämän lisäksi podcastit eivät vaadi minkäänlaisen mainoksen katsomista ennen toistamista, eli jälkikuunteluista ei kerry radiolle tuloja muuten kuin verkkosivuilla valmiiksi löytyvistä banneri-mainoksista. Olisikin tärkeää miettiä, mikä on podcastin ja uutisartikkelin ero, ja miten podcastit erottautuisivat Novan verkkosivuilla paremmin. Omasta mielestäni lähetyksistä kannattaa koostaa uutisartikkeleita, mutta pelkät podcastit tulisi löytyä verkkosivuilta huomattavasti helpommin – niillä tulisi olla oma arkistonsa. Tämän lisäksi niihin täytyisi kytkeä mainonta oleellisemmaksi osaksi, kuten Novan kilpailijakanavilla, tai muuten podcast-työhön ei kannata satsata rahaa ja resursseja.

Esimerkiksi Nelonen Radiot päätti marraskuussa (Nelonen Media 2015) julkaista uuden on-demand palvelun kaikkien sen radiokanavien puheisisältöjen kuunteluun, jonka lisäksi palveluun tuotetaan yksinoikeudella omaa puheisisältöä, kuten kirjailija Juha Vuorisen omaa ohjelmasarjaa. Nelosen mukaan palvelussa on painostettu mainostajien kohdennustarpeisiin. Tämä näyttää mielestäni selkeää suuntaa sille, mihin Novankin tuottamien puheisisältöjen verkkokuuntelumahdollisuuksia pitäisi viedä. Radiokanavien kuulijoita myös selvästi kiinnostaa verkon kautta kuunneltava puheisisältö, sillä Nelonen Median radioilla on vuodessa 20 miljoonaa äänitiedoston käynnistystä verkkosivullaan. (Nelonen Media 2015.)

Tämän lisäksi olisi hyvä alkaa pohtia videokuvan liittämistä ohjelmatuotantoon jollain tavalla. Esimerkiksi Nelosen radiokanavat tuottavat kaikista haastatteluistaan videon, jonka lisäksi Sanoman Creative Studiossa tehdään monikameratuotannolla keskusteluohjelmia, joista ajetaan keskustelunpätkiä radiokanavien taajuuksilla. Yle Puhe aloitti kesäkuussa kokeilun, jossa keskusteluohjelmia striimataan, eli lähetetään videon kanssa suorana kanavan verkkosivuilla. (Zenon-Media 2015.)

Novassa vastaavan kaltaista voitaisiin kokeilla esimerkiksi käyttämällä MTV Uutisten studioita silloin, kun ne ovat tyhjäkäytöllä. Kameroiden edessä käyty keskustelu voitaisiin ajaa suorana tai tallenteelta FM-taajuudella, ja kuuntelija voisi valita haluaako hän

vain kuunnella vai katsoa keskustelua. Pienemmässä mittakaavassa video voitaisiin tuoda osaksi ohjelmasarjaa esimerkiksi Periscope-sovelluksen avulla, ja jokaisella lähetyksellä voisi olla esimerkiksi ”Periscope-jatkot”. Sovelluksen avulla lähetetään suoraa videokuvaa käyttäjän älylaitteesta, ja kuulijat voisivat esimerkiksi saada vastauksia ohjelmasta heränneisiin kysymyksiin.

Mielestäni olisi myös mahdollista miettiä, kannattaako ohjelman olla kahden tunnin mittainen, vai riittäisikö esimerkiksi tunnin keskustelutuokio keskellä päivää. Tämä vapauttaisi ohjelmakartan illasta yhden tunnin lisää ja uusintapaikan poistamalla sinne saataisiin kolmen tunnin lähetyvirtalähetys. Kulut olisivat pienemmät, ja toimittajilla jäisi aikaa tehdä tuotannollisia tehtäviä ohjelmaansa varten. Toinen opinnäytetyöntekoprosessissa syntynyt ajatus olisi muuttaa illalla lähetettävän uusinnan muotoa. Mikäli tuottajan työtaakkaa pystyttäisiin keventämään, mutta hänet haluttaisiin säilyttää täyspäiväsenä työntekijänä, voisi hän koostaa oman koosteuusintaohjelman iltaan. Ohjelmassa voitaisiin lähettää otteita edellispäivän lähetyksessä, mutta antaa samalla uutta näkökulmaa aiheisiin ja ottaa paremmin kontaktia kuulijoihin. 7 Oikein -lähetyksessä toimittajat eivät ota vastaan puheluita, mutta tuottajan tekemässä uusintalähetyksessä voitaisiin keskustella kuulijoiden kanssa keskusteluista heränneistä aiheista. Ohjelma pystyttäisiin tekemään etukäteen nauhalle, ja tuottaja saataisiin näin osaksi 7 Oikein -toimittajariviä. Näen, että tämä tekisi ohjelmasta ihmisläheisemmän ja veisi sen paremmin kuulijan tasolle.

Uskon, että oppaastani on paljon hyötyä Novalle, mutta mielestäni nyt pitäisi alkaa pohdita sitä, pitäisikö lehtinen ojentaa sittenkin suoraan ohjelmasarjan toimittajille ja näin tehostaa ohjelman tuotantoprosessia.

Opinnäytetyöntekoprosessini viime hetkillä tuli ilmi, ettei ohjelmasarja jatku tulevana keväänä, vaan jää tauolle. Kanavan sisältöjohtajan Ninja Huhtamäen (haastattelu, 11.11.2015) mukaan tauko ei kuitenkaan johdu sisällöllisistä syistä tai ohjelman laadusta, vaan sarja jää tauolle ohjelmatuotantoon kohdistuvien vähennyspaineiden vuoksi. Tuotantokausittain tilattuja ohjelmia voi Huhtamäen mukaan verrata televisioon, jossa ei myöskään esitetä samoja ohjelmia koko ajan, vaan esimerkiksi Putouksen kaltaiset ohjelmat jaetaan tuotantokausiin, joita esitetään kerran tai kahdesti vuodessa. Ohjelman suhteen tekijöille ei myöskään annettu potkuja, vaan ohjelmaa ei vain tällä erää tilattu lisää. Novalla on tavoitteena kehittää tätä ja tämänkaltaista ohjelmasarjaa jatkosakin.

5.2 Tuottajan tulevaisuus suomalaisella radiokentällä

Opinnäytetyössäni on tullut selville se, miten tuottajan täytyy nykyään olla montaa muuta kuin perinteinen taustatehtäviä tekevä työntekijä. Tuottaja voi nykyään olla samaan aikaan myös toimittaja, tuottaa kokonaisen viikonlopun ohjelmia tai mitä vain siltä väliltä. Iso-Britanniassa näin esimerkiksi tapauksen, jossa tuottaja teki samaan aikaan toimittaja-tuottajana kanavan aamuhjelmaa sekä vastasi koko kanavan verkkosisällöstä. Mielestäni on selvää, että alalla tarvitaan uudenlaisia tekijöitä, jotka eivät näe työnkuvaansa vain yhden tarkkaan rajatun asian sisällä, vaan erilaisiin rooleihin venymällä voidaan tuottaa tehokkaammin sisältöä eri kanaviin, ja näin tavoittaa entistä suurempi yleisö.

Perinteisiä tuottajia ei siis tulla jatkossa ainakaan kasvavin määrin tarvitsemaan, mutta sen sijaan jokaiselta radiotyöläiseltä on löydettävä tuottajahenkeä ja ammattitaitoa hy-pätä erilaisten haasteiden pariin. Onhan Novan 7 Oikein -ohjelman tuottajakin nyt samaan aikaan verkkotoimittaja, perinteinen radiotuottaja sekä sosiaalisen median tuottaja.

Lähteet

Kirjallisuus

Geller, Valerie 2011. Beyond Powerful Radio: A Communicator's Guide to the Internet Age. Amsterdam: Elsevier/Focal Press.

Instagram 2015a. Nova (Finland). <<https://instagram.com/novasuomi>> (luettu 24.10.2015)

Instagram 2015b. Radio Suomipop. <<https://instagram.com/radiosuomipop/>> (luettu 24.10.2015)

Kaempfer, Rick & Swanson John 2004. The Radio Producer's Handbook. New York: Allworth Press, U.S.

Kemppainen, Pentti 2015. Radio kuuluu kaikille!. Helsinki: Into Kustannus.

Lambert, Pirjo & Vanhanen-Nuutinen, Liisa 2005. Kirjoittamisen genren kehittyminen ammattikorkeakouluissa. Edita.

MTV 2013. Miten toimit onnettomuuspaikalla – Soitatko radioon vai hätäkeskuksen? <<http://www.mtv.fi/uutiset/kotimaa/artikkeli/miten-toimit-onnettomuuspaikalla-soitatko-radioon-vai-hatakeskukseen/1900634>> (luettu 11.11.2015)

MTV Spotti 2015. Radio Nova on nyt Nova. <<http://www.mtv.fi/spotti/kanavat/mtv-radiot/artikkeli/radio-nova-on-nyt-nova/5018832>> (luettu: 16.7.2015).

Nelonen Media 2013. Uusi radiokanava Loop iskee edelläkävijöihin ja sosiaalisen median aktiivikuluttajiin. <<http://www.nelonenmedia.fi/2013/11/kadet-ilmaan-uusi-radiokanava-loop-aloittaa-13-11/>> (luettu 24.10.2015)

Nelonen Media 2015. Supla mullistaa tavan kuunnella radiota. <<http://www.nelonenmedia.fi/2015/10/supla-mullistaa-tavan-kuunnella-radiota/>> (luettu 12.11.2015)

Radio Nova 2013. Radio Nova on Suomen kuunnelluin kaupallinen radiokanava! (2013) <<http://www.radionova.fi/ajankohtaista/uutiset/Radio-Nova-on-Suomen-kuunnelluin-kaupallinen-radiokanava--28564.html>> (luettu 15.7.2015).

Radio Nova 2015a. Novan kuuntelijat ottivat Pop eilen – toissapäivänä -ohjelman avosylin vastaan. <<http://www.radionova.fi/ajankohtaista/uutiset/Novan-kuuntelijat-ottivat-Pop-eilen---toissapaivana--ohjelman-avosylin-vastaan-34440.html>> (luettu 11.11.2015).

Radio Nova 2015b. Radio Nova uudistaa konseptinsa ja ohjelmakarttansa 16.2. alkaen. <<http://www.radionova.fi/ajankohtaista/uutiset/Radio-Nova-uudistaa-konseptinsa-ja-ohjelmakarttansa-16-2--alkaen-33400.html>> (luettu 15.7.2015).

Oinaala, Sampsa 2015. Enteileekö Heikki Harman paluu muutosta?. Helsingin Sanomat. <<http://www.hs.fi/radiotelevisio/a1434161623226>> (luettu 16.7.2015).

Pönkä, Harto 2014a. Kirjan esittely. <<https://somekirja.wordpress.com/tietoja/>> (luettu 11.11.2015)

Pönkä, Harto 2014b. Sosiaalisen median käsikirja. Docendo.

RadioMedia 2015a. Nova. <<http://www.radiomedia.fi/radioasemat/mediakortit/nova>> (luettu 16.7.2015).

RadioMedia 2015b. Voittajat. <<http://www.radiomedia.fi/gaala2015/voittajat>> (luettu 24.10.2015)

Stewart, Peter 2010. Essential Radio Skills: How to Present a Radio Show. London: A&C Black Publishers.

Vilkka, Hanna & Airaksinen, Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Zenon Media 2015. YLE First Visual Radio Transmission on Zenon. <http://www.zenon-media.com/news/news_details.php?newsid=61> (luettu 24.10.2015)

Julkaisemattomat lähteet

Aaltonen, Samuli 2015. Ohjelmapäällikkö. Haastattelu 11.8.2015.

Ahtiainen, Jaana 2015. Toimituspäällikkö. Haastattelu 6.10.2015.

Harjunpää, Mikko & Koivusipilä, Mikko 2015. Musiikkipäällikkö Nova & Musiikkipäällikkö Nelonen Radiot. Kuka päättää radiosoihoista? Millä perusteilla A-listalle tai roskakoriin? Seminaari, Musiikki & Media 17.10.2015.

Huhtamäki, Ninja 2015. Sisältöjohtaja. Haastattelu 11.11.2015.

Leppänen, Maria 2015. Vastaava tuottaja. Haastattelu 6.10.2015.

Peitso, Erkki 2015. Viestinnän tuntiopettaja, Jyväskylän yliopisto. Luento 17.9.2015.

Ståhl, Katja 2015. Toimittaja. Haastattelu 9.11.2015.

**Opas 7 Oikein -ohjelmasarjan tuottamiseen Novassa
(kansi, johdanto ja sisälllys)**

Opas 7 Oikein -ohjelmasarjan tuottamiseen Novassa

2

Johdanto

Tämä Novan tuottajille suunnattu opas on osa medianomi-tutkintoni opinnäytetyötä. Oppaan tarkoituksena on antaa mahdollisimman kattavat ohjeet Novassa helmikuussa 2015 alkaneen 7 Oikein -ohjelmasarjan tuottamiseen.

Opas käsittelee tuotannon eri vaiheet ja erittelee ohjelmasarjan tuottamiseen vaadittavat FM- ja online-tehtävät. Se esittelee rakenteen eri ohjelmatekijöistä koostuvan ohjelman tuotannon työviikolle. Opas ei ota kantaa ohjelman sisällölliseen puoleen, eikä esimerkiksi juonto-osuuksien kestoihin, sillä ne neuvotellaan ohjelmapäällikön ja tekijöiden kesken.

Toivon, että oppaasta on hyötyä ohjelmasarjaa tehdessä ja jatkossa, kun Novassa suunnitellaan uudenlaisia ohjelmakokonaisuuksia.

Syyskuussa 2015
Jani Kareinen

Sisällysluettelo

Tekninen FM-tuotanto

Musiikin lisääminen – sivu 4
Ohjelmien koostaminen – sivu 11

Artikkelin kirjoittaminen – sivu 15
Sosiaalinen media – sivu 19

Verkko ja some

Tuotannon viikkorytmi

Työtehtävät eri päivinä – sivu 21
Muuta huomioitavaa – sivu 23

Ohjelmasarjan ja sen tuotannon
kehittäminen – sivu 24

Ideita tulevaisuuteen